

كچىك دوست

دېلو پاش قىلامسىز

(1)

قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى

مۇقاۋىنى لايىھىلىگۈچى: ئىلىشات تۇرسۇن

ISBN 978-7-5373-0987-5

9 787537 309875 >

ISBN978-7-5373-0987-5

(民文)定价: 6.00 元

图书在版编目(CIP)数据

同思考破疑案:维吾尔文/崔亚敏编;阿布拉江·色依提译. —2版. —喀什:喀什维吾尔文出版社, 2008. 9
ISBN 978-7-5373-0987-5

I. 同… II. ①崔…②阿… III. 儿童文学—故事—作品集—世界—维吾尔语(中国少数民族语言) IV. I18....

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2008) 第 149033 号

责任编辑:阿布热合曼·阿布都热依木
责任校对:拜合提亚尔·阿不力米提

同思考破疑案

崔亚敏编

阿布拉江·色依提译

喀什维吾尔文出版社出版发行

(喀什市塔吾古孜路 14 号 邮编:844000)

各地新华书店经销

喀什维吾尔文出版社印刷厂印刷

787×1092 毫米 1/32 开本 3 张

2002 年 5 月第 1 版

2008 年 9 月第 2 版 2008 年 9 月第 1 次印刷

印数:3070—6150 定价:6.00 元

如有质量问题,请于我社联系 电话:0998—2653927

قىسقىچە مەزمۇنى

بۇ كىتاب بالىلارنىڭ ئوقۇشىغا باب كېلىدىغان قىسقا-قىسقا رازۇپىدا ھېكايىلىرىدىن تەركىب تاپقان. ئادەتتىكى رازۇپىدا ھېكايىلىرىدا دېلونىڭ پۈتكۈل پاش قىلىنىش جەريانى سۆزلىنىدۇ، ئەمما بۇ كىتابتا دېلو ئەھۋالى ئىخچام بايان قىلىنىپ، دېلونىڭ يەشمىسى بالىلارنىڭ پىكىر يۈرگۈزۈپ، ئەقىل - پاراسىتىگە تايىنىپ ھۆكۈم قىلىشىغا قالدۇرۇلدى.

بۇ كىتابقا جۇڭگو ۋە چەت ئەللەرگە دائىر ئاجايىپ-غارايىپ، سىرلىق ۋە قىزىقارلىق دېلولار كىرگۈزۈلدى، ھەربىر دېلوغا بىر پارچە رەسىم بېرىلدى. تېكىستتىكى ھەربىر سۆز ۋە ھەربىر جۈملە، رەسىمدىكى ھەربىر سىزىق ۋە ھەربىر تەپسىلات شۇ دېلونى پاش قىلىشتىكى يىپ ئۇچى قىلىندى. ئەگەر دېلونى پاش قىلالىمىسىڭىز، كىتابنىڭ ئاخىرىدىكى جاۋابقا قارىسىڭىز بولىدۇ.

بۇ كىتابنى ئوقۇغان بالىلارنىڭ تەپەككۈرى ئېچىلىپ، بىلىمى ئېشىپلا قالماستىن، بەلكى كۆزىتىش ماھارىتى، ئەستە تۇتۇش قابىلىيىتى، تەسەۋۋۇر قىلىش كۈچى، تەھلىل يۈرگۈزۈش ئىقتىدارى ۋە ئىجادچانلىقى كۈچىيىدۇ.

مۇندەرىجە

- 1 ئەپچىل چارە.....
- 3 تونىلدىن ئەپچىللىك بىلەن ئۆتۈش
- 5 بېلىق يالغان سۆزلىمەيدۇ.....
- 8 كىيىم مودېلى بولۇۋالغان قاققۇن جىنايەتچى
- 10 گۇمانلىق ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋېلىش دېلوسى
- 12 قەلئەگە پەم بىلەن كىرىش
- 14 ماي بويلاق رەسىمنىڭ بۇلاپ كېتىلىشى
- 17 ئوت ئاپتىنىڭ سىرى
- 19 ئېرىپ كەتكەن شاكىلات.....
- 22 ئۈستىلىق بىلەن سۈنۈپ بېرىش.....
- 24 رەڭدىن چاندۇرۇپ قويۇش
- 26 يوقالغان ئاخبارات
- 28 نامسىز ئوغرى
- 30 تۇياق ئىزىغا قاراپ دېلوغا ھۆكۈم قىلىش.....
- 32 ئەجەبلىنەرلىك پارتلاش دېلوسى
- 34 پروفېسسورنىڭ ئۆلۈمى
- 36 ئاسماندىكى ئوغرى
- 39 تۇتۇپ كەتكۈچى كىم
- 41 رەسىمگە قاراپ جاسۇس تۇتۇش
- 43 دېرىزىنىڭ سىرتقى ئەينىكىدىكى قېلىن مۇز

- 45 ساقچى ئەمەلدارىنىڭ ئۆلۈمى
 47 5000 يارماق كىمىنىڭ
 50 زەھەرلىك كوكاكولا
 52 بارماق ئىزى يوق ئوغرى
 54 ئايروپىلاندىكى قاتىل
 56 غەلىتە تاسادىپىيلىق
 58 قۇتۇلدۇرۇشنى تەلەپ قىلىش سىگنالى — SOS
 61 ئاق مايكىنىڭ سىرى
 63 قاتىل كۈنلۈك
 65 ئاجايىپ ئىت
 68 بالىنىڭ ئۆز ئانىسى كىم
 70 يامغۇرلۇق كېچىدىكى قاتىللىق
 72 زېرەك خىزمەتچى
 74 مىراسخور كىم
 76 قاشتېشى بۇتنىڭ ئوغرىلىنىشى

H دۆلەتنىڭ بىر جاسۇسى W دۆلەتتىن ئاخبارات توپلاش ئۈچۈن مۇخبىر سىياقىدا ياسىنىپ، W دۆلەت ئۆتكۈزگەن بىر قېتىملىق دىپلوماتىيە زىياپىتىگە قاتناشتى. ئۇ چاقماق چىراغلىق فوتو ئاپپاراتنى مۇرىسىگە ئېلىپ، ساختا مۇخبىرلىق كىنىشكىسىدىن پايدىلىنىپ مېھمانلار ئارىسىدىكى مۇھىم غەربىيلەرنى بىر- بىرلەپ رەسىمگە تارتىشقا كىرىشتى.

ئۇ رەسىمگە تارتىش بىلەن ئالدىراش يۈرگەندە، ئۇنىڭ سالاھىيىتىدىن گۇمانلىنىپ قالغان بىر قوغداش خادىمى ئۇنىڭ قېشىدا پەيدا بولۇپ: «ئەپەندىم، كىنىشكىڭىزنى كۆرۈپ باقاي» دېدى. كىنىشكا قوغداش خادىمىنىڭ تەكشۈرۈشىگە بېرىلدى. قوغداش خادىمى بىردىنلا: «كىنىشكىڭىز يالغانكەن، سىز زادى نېمە ئادەم؟» دەپلا، يېنىدىن تاپانچىسىنى چىقاردى. H دۆلەتنىڭ جاسۇسى ئۇنىڭ ئاشكارىلىنىپ قالغانلىقىنى سېزىپ، غىپىدە تىكەۋەتمەكچى بولدى. لېكىن، كەينىگە ئۇرۇلۇپلا قاچىدىغان بولسا، قوغداش خادىمى ئۇنى ئېتىپ تاشلىشى مۇمكىن ئىدى. قانداق قىلغاندا قوغداش خادىمىنىڭ ھەرىكىتىنى بىردەم بولسىمۇ ئاستىلىتىپ، قېچىپ كېتىشكە پۇرسەت

ياراتقىلى بولىدۇ؟
 جاسۇس شۇ ئارىلىقتا بىر ئەقىل تېپىپ قېچىپ قۇ-
 تۇلدى.

ئۇنىڭ نېمە ئەقىل تاپقانلىقىنى بىلەمسىز؟

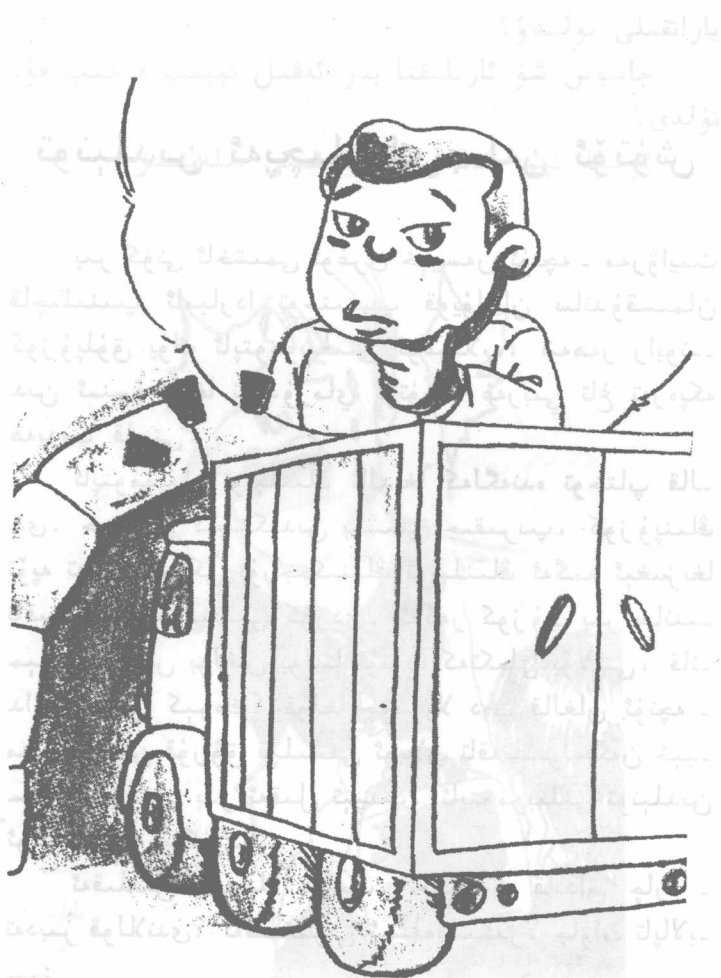

تونېلدىن ئەپچىللىك بىلەن ئۆتۈش

بىر كۈنى ئاخشىمى ئوغرى خېيسەن ئۈنچە - مەرۋايىت قاپلىنىپ ئامباردا توختىتىپ قويۇلغان ساندۇقسىمان كوزۇپلۇق يۈك ئاپتوموبىلىنى ئوغرىلاپ، شەھەر رايونىدىن ئىنسۇجىنغا تۈيدۈرماي ئۆتۈپ، غەربىي تاغ تەرەپكە ھەيدەپ قاچتى.

ئاپتوموبىل تونېلنىڭ ئالدىغا كەلگەندە توختاپ قالدى. خېيسەن كابىنىكىدىن بېشىنى چىقىرىپ، كوزۇپلۇقنىڭ تۆپە تەرەپ ئىككى بۇرجىكىنىڭ تونېلنىڭ ئەگمە ئېغىزىغا تاقىشىپ قالغانلىقىنى كۆردى. ئەگەر كوزۇپ بىر سائەت - مېتىرچە پەس بولغان بولسا ئۆتۈپ كەتكىلى بولاتتى، قانداق قىلىش كېرەك؟ قولغا چۈشەيلا دەپ قالغان ئۈنچە - مەرۋايىتتىن قۇرۇق قېلىشنى ئويلاپ تاقەتسىزلەنگەن خېيسەن توساتتىن بىر ئەقىل تېپىپ، ئاپتوموبىلىنى تونېلدىن ئوڭۇشلۇق ئۆتكۈزدى.

ئەقىللىق كىچىك دوست، خېيسەن قانداق چارە - تەدبىر قوللاندى؟ ئەقلىڭىزنى ئىشلەتسىڭىزلا جاۋاب تاپالايسىز.

بېلىق يالغان سۆزلىمەيدۇ

تۈكۈرۈك يەرگە مۇز بولۇپ چۈشىدىغان قىش كۈنلەرىنىڭ بىر كېچىسى، G شىركىتىنىڭ ئارخېپخانىسىدىن بىر مەخپىي ھۆججەت ئوغرىلاپ كېتىلدى.

ئەتىسى ئەتىگەندە رازۋېدكا باشلىقى ئوتتۇنەق مەيدانغا يېتىپ كەلدى. ئۇ ئەھۋالنى تەھلىل قىلىپ، دېلونى شىركەتنىڭ ئىچكى قىسمىدىكىلەر سادىر قىلغان، دەپ جەزمەلەشتۈردى. ئېنىقلاش نەتىجىسىدە ئىشخانا كاتىپى ئاننا ئەڭ گۇمانلىق كىشى بولۇپ چىقتى. بۇ كۈنى ئاننا ئىشقا كەلمىگەچكە، رازۋېدكا باشلىقى ئوتتۇنەقنىڭ ئۆيىگە بېرىشقا مەجبۇر بولدى.

رازۋېدكا باشلىقى ئوتتۇنەقنىڭ ئۆيىگە كەلگەندە، ئاننا بېلىقداندىكى ئىسسىق بەلۋاغ بېلىقلىرىغا يەم بېرىۋاتاتتى. ئوتتۇنەق ئانناغا قاراپ:

— شىركىتىڭلارنىڭ مۇھىم بىر ھۆججىتى يوقاپ كېتىپتۇ، بۇ دېلونى تەكشۈرۈشنى مەن ئۈستۈمگە ئالدىم. سىز ماڭا تۈنۈگۈن كەچ سائەت 10 — 12 گىچە نېمە ئىش قىلغانلىقىڭىزنى ئېيتىپ بېرەلەمسىز؟ — دېدى.

— تۈنۈگۈن چۈشتىن كېيىن سائەت 4 ئەتراپىدا بەددە-

نىمنى تىترەك بېسىپ بەك بىئارام بولدۇم، شۇنىڭ بىلەن

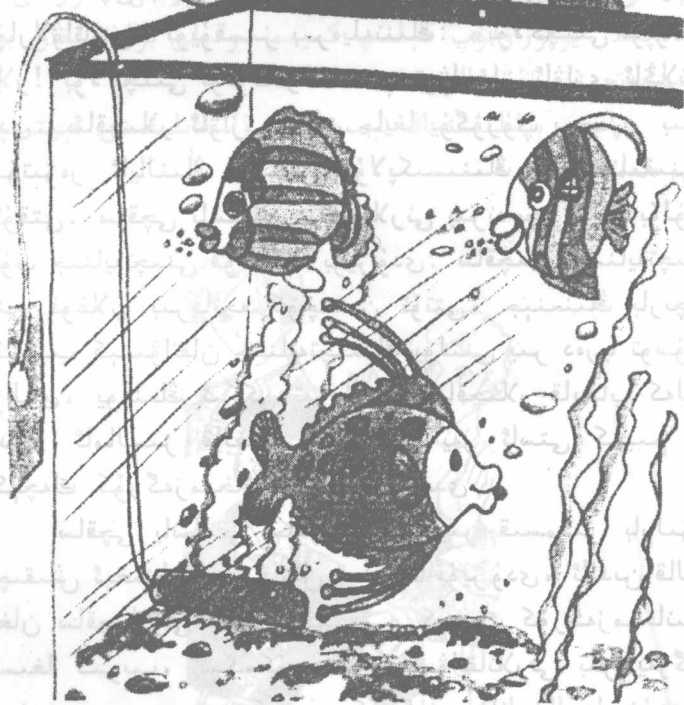
رۇخسەت سوراپ ئۆيگە قايتىپ كېلىپ ئارام ئالدىم. دورا ئىچكەندىن كېيىن ئىسسىنماقچى بولۇپ توكلۇق پارنى ماغدۇرسام، ئۆيۈمنىڭ بىخەتەرلىك سىمى كۆيۈپ كەتتى. شۇ چاغدا ئۆيۈمدە بىخەتەرلىك سىمى يوق ئىدى، شۇڭا يوتقانغا چۈمكىنىپ كېچىچە ئۇخلاپ چىقتىم. تېخى بايىلا بىخەتەرلىك سىمىنى سېتىۋېلىپ كېلىپ ئالماشتۇرۇپ قويدۇم، — دەدى ئاننا.

رازۋېدكا باشلىقى ئوتتۇرىلىق بېلىقداننىڭ قېشىغا كېلىپ، توكلۇق ئىسسىتقۇچىنىڭ بېلىقداندىكى سۈنى ئىسسىتقۇچىغا قانلىقىنى، پىلتىڭلاپ ئۇياقتىن بۇياققا ئۈزۈپ يۈرگەن ئىسسىق بەلۋاغ بېلىقلىرىنىڭ يەمنى تالىشىپ يەۋاتقانلىقىنى كۆردى. ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ: — ئاننا خانقىز، يالغان ئېيتىشىڭىز، لېكىن بېلىقلىرىڭىز يالغان سۆزلىمەيدۇ. ھۆججەتنى تاپشۇرسىڭىز بولارمىكەن! — دەدى.

بۇنىڭ نېمە ئىش ئىكەنلىكىنى بىلەمسىز؟

تېپىپ بېقىڭ

1. بىر تۇخۇمنى پىشۇرۇش ئۈچۈن 3 مىنۇت ۋاقىت كەتسە، 8 تۇخۇمنى پىشۇرۇش ئۈچۈن قانچىلىك ۋاقىت كېتىدۇ؟
2. بىر سوئال بار، ناۋادا سىز باشقىلاردىن بۇ سوئالنى سورىسىڭىز، جاۋاب بېرەلگەنلىكى كىشى «ياق» دەيدۇ. ئۇنىڭ نېمە سوئال ئىكەنلىكىنى بىلەمسىز؟

كىيىم مودېلى بولۇۋالغان قاچقۇن جىنايەتچى

ساقچى باشلىقى ساقچىلارنى ئەگەشتۈرۈپ كۈچىلارنى چارلاۋاتاتتى، تۇيۇقسىز بىرەيلەننىڭ: «بۇلاڭچىنى تۇتۇڭ-لار! بۇلاڭچىنى تۇتۇڭلار!» دەپ تۈۋلىغان ئاۋازى ئاڭلاندى. ساقچىلار ئاۋاز چىققان جايغا يۈگۈرۈپ بېرىپ، بىر مۆتىۋەر ئايالنىڭ ئالماس بۇلاپكىسىنىڭ بۇلانغانلىقىنى ئۇقتى. ساقچى باشلىقى ساقچىلارنى بىرنەچچە يولغا بۆلۈپ، نۆپ جىنايەتچىنى قوغلاشقا بۇيرۇدى. ساقچىلار جىنايەتچىنى قوغلاپ بىرقانچە كۈچىدىن ئۆتتى، جىنايەتچى بارىچە قېچىپ كېتىۋاتقان جىنايەتچىنىڭ يولىنى بىر دەريا توسۇۋالدى، يولنىڭ ئىككى تەرىپىدىن ساقچىلار قاپساپ كەلدى، ئالماسىز قالغان جىنايەتچى يەر ئاستى كىيىم - كېچەك كۆرگەزمىخانىسىغا كىرىۋالدى.

ساقچى باشلىقى ساقچىلارنىڭ بىر قىسمىنى بارلىق چىقىش ئېغىزلىرىنى قامال قىلىشقا بۇيرۇدى، ئاندىن قالغان ساقچىلارنى باشلاپ كىيىم - كېچەك كۆرگەزمىخانىسىغا كىرىپ، ئېكسكۇرسىيە قىلىۋاتقانلارنى بىر يەرگە يىغدى، بىردەمدىن كېيىن كۆرگەزمىخانا زالىدا خۇددى تىرىكتەك كۆرۈنىدىغان كىيىم مودېللىرىلا قالدى. ساقچى-

لار ئېكسكۇرسىيە قىلىۋاتقانلارنى بىر - بىرلەپ تەكشۈرۈپ
بىرمۇ گۇمانلىق ئادەمنى بايقىمىدى. ساقچى باشلىقى كى-
يىم مودېللىرىغا قاراپ تۇرۇپ: «كىيىم مودېللىرىنى تەپ-
سىلىي تەكشۈرۈڭلار، جىنايەتچى كىيىم مودېللىرى ئار-
سىغا كىرىۋاپتۇ!» دەپ ۋارقىرىدى.

ساقچىلار كىيىم مودېللىرىنىڭ ئالدىغا كەلگەندە،
ساقچى باشلىقى يەنە بىرنەمە دەپ توۋلىۋىدى، كىيىم مو-
دېللىرىدىن بىرسى قولىنى كۆتۈرۈپ يۈزىنى سۈرتتى،
ساقچىلار يوپۇرۇلۇپ كېلىپ كىيىم مودېلى بولۇۋالغان بۇ
جىنايەتچىنى تۇتۇۋالدى.

ساقچى باشلىقىنىڭ نېمىدەپ توۋلىغانلىقىنى ئېيتىپ
بېرەلەمسىز؟

گۇمانلىق ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋېلىش دېلوسى

بىر كۈنى ساقچى باشلىقى سۇڭ بىرەيلەننىڭ ئۆيدە ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋالغانلىقىدىن خەۋەر تېپىپ، ياردەمچىسىنى ئەگەشتۈرۈپ نەق مەيدانغا يېتىپ كەلدى.

ئۆلگۈچى يۇڭ ئەدىيال يېپىنغان ھالەتتە كارىۋاتتا ياتاتتى، ئۇنىڭ بېشىغا بىر پاي ئوق تەگكەن بولۇپ، ئىشلىتىلگەن تاپانچا يەردە تۇراتتى. كارىۋاتنىڭ باش تەرىپىگە قويۇپ قويۇلغان بىر پارچە خەتتە: «پۇلۇمنى ئۆلتۈرۈۋېتىپ گەدەنگىچە قەرزگە بوغۇلدۇم، ماڭا ئۆلۈمدىن باشقا يول قالمايدۇ...» دەپ يېزىلغانىدى.

ياردەمچى نەق مەيداننى كۆزىتىپ ھېچقانداق گۇمانلىق ئالامەتنى بايقىمىدى بولغاچقا:

— قارىغاندا، بۇ ئادەم ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋاپتۇ، — دېدى.

ساقچى باشلىقى سۇڭ ئۈندىمەستىن كارىۋاتنىڭ يېنىغا كەلدى. دە، ئۆلگۈچىنىڭ ئۈستىگە يېپىلغان يۇڭ ئەدىيالنى قايرىپ بىر قاراپلا:

— ئۇ ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋالغان ئەمەس، — دېدى. ياردەمچى بۇ گەپنى ئاڭلاپ گاڭگىراپ قالدى. ساقچى

باشلىقى سۇڭ ئۇنىڭغا ئەھۋالنى چۈشەندۈرۈۋىدى، ئۇ ئىش-
نىڭ تېگىگە يەتتى.

ئۇزاق ئۆتمەي ئۇلار قاتىلنى تۇتتى.

ساقچى باشلىقى سۇڭ نېمىگە ئاساسەن ئۆلگۈچى ئۆز-
نى ئۆلتۈرۈۋالغان دەپ ھۆكۈم قىلدى؟

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى دائىرىسى ئىچىدىكى خەلق ئارىسىدا
يولدىكى قاتلىمىنىڭ ئىككىنچىسى.

يولدىكى قاتلىمىنىڭ ئىككىنچىسى (۱۹۸۰-يىل)

قەلئەگە پەم بىلەن كىرىش

بىر قەدىمىي قەلئەدە قاتىللىق دېلوسى يۈز بەردى،
قەلئە خوجايىنى ئىشك باقارغا ساقچىلار كەلگۈچە ھېچ-
كىمنى قەلئەگە كىرگۈزمەسلىك ۋە قەلئەدىن چىقارماس-
لىقىنى تاپىلدى. ئىشك باقار مەسئۇلىيەتچان ئادەم بول-
غاچقا، كىرىدىغان - چىقىدىغانلارنى توسۇش ئۈچۈن ھەر
10 مىنۇتتا بىر قېتىم قەلئەدىن چىقىپ ئەتراپنى چارلاپ
تۇردى.

جېمىسنىڭ قەلئەگە كىرىپ دوستى بىلەن كۆرۈشۈپ
مەسلىھەت قىلىدىغان مۇھىم ئىشى بار ئىدى، لېكىن ئى-
شك باقار ئۇنى كىرگۈزمەيتتى، قانداق قىلغاندا ئىشك
باقارنىڭ كۆزىنى غەلەت قىلىپ قەلئەگە كىرگىلى بولىدۇ؟
جېمىس بىر پەم ئىشلىتىپ قەلئەگە ئوڭۇشلۇق كىرىپ
كەتتى.

جېمىسنىڭ قانداق پەم ئىشلەتكەنلىكىنى بىلەمسىز؟

ماي بوياق رەسىمنىڭ بۇلاپ كېتىلىشى

ھايانكەش سودىگەر بون تاسادىپىي ئەھۋالدىن ساقلى-
نىش ئۈچۈن ئۆزى ساقلاۋاتقان نۇرغۇن قىممەتلىك ماي
بوياق رەسىملەرنى يۇقىرى سوممىدا سۇغۇرتىغا قاتناشتۇر-
دى. بىرنەچچە ئايدىن كېيىن بون سۇغۇرتا شىركىتىگە
كېلىپ، ئۆيىدىكى بارلىق ماي بوياق رەسىملەرنىڭ بۇلاپ
كېتىلگەنلىكىنى مەلۇم قىلدى ھەمدە ساقچى تەرەپ يې-
زىپ بەرگەن ئىسپاتنى كۆرسىتىپ، تۆلەم بېرىشنى
تەلەپ قىلدى.

بېرىلىدىغان تۆلەم پۇلى بەك كۆپ بولغاچقا، سۇغۇرتا
شىركىتى بوندىن گۇمانلىنىپ، نامى چىققان رازۋېدكىچى
خېسنى ئەھۋالنىڭ تېگى - تەكتىنى ئېنىقلاپ بېرىشكە
تەكلىپ قىلدى. خېس ياردەمچىسىنى ئەگەشتۈرۈپ بوننىڭ
ئۆيىگە كېلىپ، بوندىن بۇلاڭچىلىقنىڭ جەرياننى سۆزلەپ
بېرىشنى تەلەپ قىلدى. بون ئېغىر خۇرسىنىپ قويۇپ
مىس قوڭغۇراقنى چالدى، شۇئان ئۆيگە بىر چاكار كىر-
دى، بون چاكارنى بولغان ئىشنى ئۆزىگە ۋاكالىتەن سۆز-
لەپ بېرىشكە بۇيرۇۋىدى، چاكار سۆزلەپلا كەتتى:
— شۇ كۈنى خوجاينى ئىككىمىز ئۆيدە ئىدۇق، ئۇش-

تۇمتۇت بىر توپ بۇلاڭچى بېسىپ كىردى، ئۇلار مىلتىق-
نىڭ پايىنىكى بىلەن خوجايىنىنى ئۇرۇپ ئايلاندۇرۇۋېتىپ،
بېشىمغا قورال تەڭلەپ تۇرۇپ مېنى تامغا قارىتىپ قويدى،
ئاندىن ماي بويلاق رەسىملەرنى بۆلىدى...

— ئۇنداق بولسا، بۇلاڭچىلارنىڭ چىرايىنى كۆرەل-
مەپسىز-دە؟ — دېدى خېسنىڭ ياردەمچىسى.

— ئۇنداق ئەمەس، مەن تامدىكى ماي بويلاق رەسىم-
نىڭ رامكا ئەينىكىدىن بۇلاڭچىلارنىڭ چىرايىنى كۆردۈم.
بۇلاڭچىلارنىڭ كاتتىۋېشى چىرايىدىن ياۋۇزلۇق چىقىپ تۇ-
رىدىغان، قولىدا قورال، پېشانىسىنىڭ سول تەرىپىدە بىر
تاتۇق بار، تولىمۇ قورقۇنچلۇق ئادەمكەن. ئۇلار رەسىم-
لەرنى بۇلاپ بولغاندىن كېيىن بېشىمغا مىلتىقنىڭ پايىنىكى
بىلەن قاتتىق ئۇردى، مەنمۇ ھوشۇمدىن كەتتىم...

— بون ئەپەندى، چاكىرىڭىزنىڭ ئېيتقانلىرى راست-
مۇ؟ سىزنىڭ دەيدىغان گېپىڭىز بارمۇ؟ — دېدى خېس.
— پۈتۈنلەي توغرا! ئىككىمىزنىڭ بېشىدا تاتۇقمۇ بار
تېخى، — دېدى بون.

خېسنىڭ ياردەمچىسى ئۇ ئىككىسىنىڭ بېشىغا قارىد-
مىدى، دەرۋەقە ساقايغىنىغا ئۇزاق بولمىغان يارىدىن قالغان
تاتۇق كۆرۈندى.

— سىلەر جاراھەت ھىيلىسىنى ئىشقا سېلىپ بۇرۇ-
تۇمغا چالما تىزماقچىمۇ؟ — دېدى خېس كۈلۈپ تۇرۇپ،
ئاندىن خوجايىن بىلەن چاكارنىڭ يالغانچىلىقىنى ئېچىپ
تاشلىدى. ئىككىيلەن غىدىڭ - پىدىڭ قىلالماي، ئالدامچى-
لىق قىلىپ سۇغۇرتا پۇلىنى ئېلىۋېلىشقا ئۇرۇنۇش جىنا-

يبتدئى ئىقرار قىلدى. بېسىپ رىجە كايىپ پەتە سىتەتەتە
 سىز ئۇلارنىڭ يالغانچىلىقىنى بىلەلەيدىڭىزمۇ؟ ڭلىق

سەدىيە پىستىلە لىدەك رىجە پەتە پەتە رالە لىغىشپ
 ساي بىر تاشقار رىجە لىغىشپ لىغىشپ لىغىشپ لىغىشپ

سەدىيە پىستىلە لىدەك رىجە پەتە پەتە رالە لىغىشپ
 ساي بىر تاشقار رىجە لىغىشپ لىغىشپ لىغىشپ لىغىشپ

سەدىيە پىستىلە لىدەك رىجە پەتە پەتە رالە لىغىشپ
 ساي بىر تاشقار رىجە لىغىشپ لىغىشپ لىغىشپ لىغىشپ

سەدىيە پىستىلە لىدەك رىجە پەتە پەتە رالە لىغىشپ
 ساي بىر تاشقار رىجە لىغىشپ لىغىشپ لىغىشپ لىغىشپ

سەدىيە پىستىلە لىدەك رىجە پەتە پەتە رالە لىغىشپ
 ساي بىر تاشقار رىجە لىغىشپ لىغىشپ لىغىشپ لىغىشپ

سەدىيە پىستىلە لىدەك رىجە پەتە پەتە رالە لىغىشپ
 ساي بىر تاشقار رىجە لىغىشپ لىغىشپ لىغىشپ لىغىشپ

سەدىيە پىستىلە لىدەك رىجە پەتە پەتە رالە لىغىشپ
 ساي بىر تاشقار رىجە لىغىشپ لىغىشپ لىغىشپ لىغىشپ

سەدىيە پىستىلە لىدەك رىجە پەتە پەتە رالە لىغىشپ
 ساي بىر تاشقار رىجە لىغىشپ لىغىشپ لىغىشپ لىغىشپ

سەدىيە پىستىلە لىدەك رىجە پەتە پەتە رالە لىغىشپ
 ساي بىر تاشقار رىجە لىغىشپ لىغىشپ لىغىشپ لىغىشپ

سەدىيە پىستىلە لىدەك رىجە پەتە پەتە رالە لىغىشپ
 ساي بىر تاشقار رىجە لىغىشپ لىغىشپ لىغىشپ لىغىشپ

سەدىيە پىستىلە لىدەك رىجە پەتە پەتە رالە لىغىشپ
 ساي بىر تاشقار رىجە لىغىشپ لىغىشپ لىغىشپ لىغىشپ

سەدىيە پىستىلە لىدەك رىجە پەتە پەتە رالە لىغىشپ
 ساي بىر تاشقار رىجە لىغىشپ لىغىشپ لىغىشپ لىغىشپ

ئوت ئاپىتىنىڭ سىرى

شەھەر ئەتراپىدىكى بىر داچىغا ئوت كېتىپ ئۆي ۋە نۇرغۇن مال - مۈلۈك كۆيۈپ كەتتى، ھېلىمۇ ياخشى ئوت ئۆچۈرگۈچىلەر ئوتنى تېزلا ئۆچۈرۈۋالغاچقا، ئوت ئەتراپتىكى ئۆيلەرگە ۋە دەل - دەرەخلەرگە يامراپ كەتمىدى. ساقچىلار نەق مەيداننى تەكشۈرۈپ، گاز ئوچىقىنىڭ ئوچۇق تۇرغانلىقىنى بايقىدى، شۇڭا ئۇلار بۇ ئوت ئاپىتى تاماق ئەتكۈچىنىڭ بىخەستەلىكىدىن كېلىپ چىققان تاساددۇپىي ۋەقە، دەپ قاراشتى.

بىراق، رازۋېدكا باشلىقى زودى بۇ قاراشقا قوشۇلمىدى، چۈنكى ئۆيدىن جەسەت تېپىلمىدى، ئەكسىچە ئىشىك ئالدىدىن كۆيۈپ كەتكەن بىر جەسەت بايقالدى. شۇنىڭ ئۈچۈن، رازۋېدكا باشلىقى زودى: «بۇ بىر قاتىللىق دېلو-سى» دەپ ھۆكۈم قىلدى.

دەپ بېقىڭ، رازۋېدكا باشلىقى نېمە ئۈچۈن بۇ ۋەقەنى قاتىللىق دېلوسى دەپ قارىدى؟

ئېرىپ كەتكەن شاكىلات

قىش كۈنلىرىنىڭ بىر كېچىسى، خۇسۇسىي رازۋېد-
كىچى مارتىن ئۆزىنىڭ ياردەمچىسى بىلەن دېلونى تەتقىق
قىلىۋاتاتتى، ئىش ئۈستىلىدىكى تېلېفون جىرىڭلاپ، تۈ-
رۇپكىدىن: «مارتىن ئەپەندى، ئالتۇن نىقاب يوقاپ كەت-
تى، كاتىپىم ھازىر ئالدىڭىزغا ماشىنا ئېلىپ بارىدۇ، تېز
كەلسىڭىز» دېگەن جىددىي ئاۋاز ئاڭلاندى. بۇ تېلېفون
مارتىن ئەپەندىنىڭ قەدىناس دوستى، ئارخېئولوگ جورجى-
دىن كەلگەنىدى.

ئىككى سائەتتىن كېيىن ياش كاتىپ گىس ماشىنىلىق
كېلىپ مارتىن ئەپەندى بىلەن ئۇنىڭ ياردەمچىسىنى ئېلىپ
يولغا چىقتى. سەپەر ئۈستىدە مارتىن ئەپەندى كاتىپ بىلەن
ئەھۋاللىشىپ، دوكتور جورجىنىڭ مايا مەدەنىيىتىنى تەت-
قىق قىلىش ئۈچۈن بىر پۇلداردىن مىڭ تەسلىكتە بۇ بېباھا
گۆھەرنى ئارىيەت ئالغانلىقىنى، لېكىن بۈگۈن كەچ تەنقىد-
قات ئورنىغا ئوغرى كىرىپ، ئالتۇن نىقابنى ئوغرىلاپ
كەتكەنلىكىنى بىلدى.

توختىماي بىر يېرىم سائەت يول يۈرۈش ئارقىلىق
مارتىن ئەپەندى دوكتور جورجىنىڭ تەتقىقات ئورنىغا يې-
تىپ كەلدى.

گىس: «مارتىن ئەپەندى، سىلەر ئارامخانىدا جىندەك ئولتۇرۇپ تۇرۇڭلار، مەن ئىككىنچى قەۋەتتىكى تەجرىبە-خانىدىن دوكتورنى چاقىرىپ چۈشەي» دەپلا پەلەمپەيگە قەدەم باستى. مارتىن ئەپەندى ساپادا ئولتۇرۇپ تۇرۇشىغا، گىسنىڭ ئىككىنچى قەۋەتتە تۇرۇپ: «چاتاق بولدى! دوک-تور ئۆلۈۋاپتۇ!» دېگەن ئەنسىز ئاۋازى ئاڭلاندى.

مارتىنلار 2 — 3 تاقلاپلا بىناغا چىقىپ قارىۋىدى، دوكتور جورجىنىڭ ئېسىلىپ ئۆلۈۋالغانلىقىنى، پۇتغا قويغان ئورۇندۇقنى تېپىپ ئورۇۋەتكەنلىكىنى كۆردى. ئۇلار جورجىنىڭ جەستىنى پەسكە چۈشۈردى، مارتىن ئەپەندى ئۇنىڭ تومۇرىنى تۇتۇپ باقتى، ئەپسۇس، يۈرىكى سوقۇشتىن توختىغانىدى. بىراق، مارتىن ئەپەندىنى ئە-جەبلەندۈرگىنى شۇكى، ئۆي ئىنتايىن سوغۇق بولسىمۇ، جورجىنىڭ جەستى ھايات ئادەمنىڭ تېنىدەك ئىسسىق تۇراتتى.

— بىز كېلىشتىن سەل بۇرۇن ئۆلۈۋالغان ئوخشايدۇ، — دېدى گىس.

— شۇنداق، جەسەتنىڭ بۇنداق ئىسسىق بولۇشى جورجى ئۆلگەن ۋاقىتنىڭ بىر سائەتتىن ئاشمايدىغانلىقىنى بىلدۈرىدۇ، — دېدى مارتىن ئەپەندى ھەمدە جورجىنىڭ يانچۇقىنى تەكشۈرۈپ پالپال قەغەزگە ئورالغان بىر شاكىلاتنى تاپتى، پالپال قەغەزنى سويۇۋېتىپ شاكىلاتنىڭ ئېرىپ كەتكەنلىكىنى كۆردى.

شاكىلاتنى تۇتقىنىچە جورجىنىڭ جەستىگە قاراپ تۇرغان مارتىن ئەپەندى بىردىنلا گىسنى جۈنۈپ تۇرۇپ

غەزەپ بىلەن: «سەن جورجىنى ئۆلتۈردۈڭ! ئالتۇن نىقاب-
نىمۇ سەن ئوغرىلىدىڭ!» دېدى - دە، بۇلۇڭدىكى ئىشكاپ-
تىن گىسىنىڭ ساختا كۆرۈنۈش پەيدا قىلغانلىقىنى ئىسپات-
لايدىغان پاكىتنى تېپىپ چىقتى. گىس لام - جىم دېيەل-
مەي، جىنايىتىنى بويىنغا ئالدى. ئەسلىدە جورجى مارتىن
ئەپەندىگە تېلېفون ئۇرۇپ بولغاندىن كېيىن، ئالتۇن نىقاب-
نى گىسىنىڭ ئوغرىلىغانلىقىنى بىلىپ قالغان، گىس ئاش-
كارىلىنىپ قالماسلىق ئۈچۈن جورجىنى ئۆلتۈرۈۋەتكەن،
ئاندىن ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋالغان قىلىپ يالغان نەق مەيدان
ياساپ قويغان.

ئېيتىپ بېقىڭچۇ، مارتىن ئەپەندى جورجىنىڭ باشقىد-
لار تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلگەنلىكىنى قانداق بىلىۋالدى؟

ئۇستىلىق بىلەن سۈنۈپ بېرىش

كېچە، ئەتراپ جىمجىت، چېۋەر ئوغرى كوۋان شېرىد-
كى بىلەن بىللە سۇ شەھىرى ۋېنىتسىيىگە يېتىپ كەلدى،
ئۇلارنىڭ مەقسىتى بىر تاشقى ئىشلار ئەمەلدارىنىڭ تۇرال-
خۇسىغا كىرىپ، ئۈچىنچى قەۋەتتىكى يېزىق ئۆيىدىن ئىند-
تاين مەخپىي ھۆججەتنى ئوغرىلاپ چىقىپ، بىر جاسۇسقا
يۇقىرى باھادا سېتىپ بېرىش ئىدى.

كوۋان ھۆججەتنى قولغا چۈشۈرۈپ قېچىشقا تەمىشلىد-
ۋاتقاندا، سىرتقا چىقىپ كەتكەن تاشقى ئىشلار ئەمەلدارى
ئۆيىگە قايتىپ كەلدى، مارقىچىلىق قىلىۋاتقان شېرىكى
شۇئان سىگنال بەردى، كوۋان دېرىزە سىرتىغا چىقىۋال-
دى. ئۇ ئەسلىدە پەستىكى سۇغا سەكرىۋالسا بولاتتى،
لېكىن ھېلىقى ھۆججەت سۇغا چىلىشىپ قېلىپ كاردىن
چىقاتتى - دە، ئۇنىڭ ئەجرى بىكارغا كېتەتتى. مۇشۇنداق
جىددىي پەيتتە ئۇنىڭ شېرىكى ھۆججەتنى سۈنۈۋېلىش ئۈ-
چۈن ئۇدۇلدىكى بىناغا چىقتى. ئەمما، ئىككى بىنانىڭ
ئارىلىقى سەل يىراق بولغاچقا، ئۇلار بىر - بىرىگە شۇنچە
كۈچەپ قول ئۇزاتقان بولسىمۇ، 7 - 8 سانتىمېتىر
ئارىلىق قالغاندا قول يەتكۈزەلمەي، ھۆججەتنى سۈنۈپ بې-
رەلمىدى. بۇ چاغدا تاشقى ئىشلار ئەمەلدارى ئۆيىنىڭ قۇلۇ-

پىغا ئاچقۇچ سالدى، كوۋان بىلەن ئۇنىڭ شېرىكىنىڭ قولىدا ھېچقانداق ئەسۋاب يوق ئىدى، كوۋان قالتىس ئوغ-رى بولۇشقا مۇناسىپ، ئۇ ئالدىراشچىلىق ئىچىدە ئەقىل تېپىپ، ھۆججەتنى ئۈستىلىق بىلەن شېرىكىگە سۈنۈپ بېرىپ، سۇغا سەكرەپ قېچىپ كەتتى.

ئەقىللىق كىچىك دوست، كوۋان ھۆججەتنى شېرىكىگە قانداق سۈنۈپ بەردى؟

رەخەدىن چاندۇرۇپ قويۇش

باينىڭ قىزى فاڭزى ئۆزىنىڭ ئۆيىدە قەستلەپ ئۆلتۈرۈلدى. ساقچىلار تەكشۈرۈش جەريانىدا فاڭزىنىڭ قىزىل پەلەي بىلەن يېشىل پەلەينى يىغىپ ساقلاش ھەۋەسكارى ئىكەنلىكىنى، ئۆيىدە مەخسۇس پەلەي ئىشكاپى بارلىقىنى بايقىدى. بىراق، ئىشكاپتىكى پەلەيلەر قالايىمقان قويۇلغان ئىدى، «قىزىل» دەپ يېزىلغان ئىشكاپتا پۈتۈنلەي يېشىل پەلەي، «يېشىل» دەپ يېزىلغان ئىشكاپتا ساپلا قىزىل پەلەي تۇراتتى. روشەنكى، قاتىل ئىشكاپنى ئاڭلىتىپ بولغاندىن كېيىن، بىخەستەلىك قىلىپ پەلەيلەرنىڭ ئورنىنى ئالماشتۇرۇپ قويغان.

ساقچىلار ئىككى جىنايەت گۇماندارىنى قولغا ئالدى، ئۇلارنىڭ بىرى فاڭزىنىڭ ئەر دوستى، يەنە بىرى تۇرۇبا ئىشچىسى ئىدى، چۈنكى ئۇلار دېلو يۈز بەرگەن كۈنى فاڭزىنىڭ ئۆيىگە بارغان بولغاچقا، جىنايەت سادىر قىلغان بولۇشى مۇمكىن دەپ قارالدى.

ساقچى باشلىقى نەق مەيداننى تەكشۈرۈش ئەھۋالىغا ئاساسەن ئىككىيلەندىن سورىدى:

— قايسىڭلار رەڭ قارىغۇسى؟

— مەن، — دېدى تۇرۇبا ئىشچىسى ئويلەنمىگەنچە.

تۇرمايلا. گەن قۇرسا، ھېلىقى ماتېرىيال قانداق غايىب بولىدۇ؟

ساقچى باشلىقى كۈلۈمسىرەپ تۇرۇپ: «كىمنىڭ قا-
تىل ئىكەنلىكىنى بىلدىم» دېدى.
كىچىك دوست، كىمنىڭ قاتىل ئىكەنلىكىنى بىلدى-
غۇزمۇ؟

يوقالغان ئاخبارات

A دۆلەتنىڭ جاسۇسى مېك بۇيرۇققا بىنائەن ھەربىي ئاخبارات ئوغرىلاش ئۈچۈن B دۆلەتكە بېرىپ، كەپتەر ساتقۇچى بولۇۋېلىپ پۇرسەت كۈتۈپ تۇردى.

بىر كۈنى ئۇ بىر ھەربىي بازىغا سۇقۇنۇپ كىرىپ، مەخپىيخانىدىن B دۆلەتنىڭ ھەربىي ماتېرىيالنى ئوغرىلاپ چىقتى، بىراق قايتىشىدا سېزىلىپ قالدى، ئەسكىرىي ساقچىلار ئۇنى تۇرالغۇسىغىچە قوغلاپ بېرىپ تۇتۇۋېلىپ: — ئوغرىلانغان ماتېرىيالنى تاپشۇرساڭ ئۆلۈمدىن قۇتۇلۇپ قالسىەن، ياخشىسى ماتېرىيالنى دەرھال تاپشۇر! — دېدى.

— مەن جاسۇس ئەمەس، دۆلىتىڭلارنىڭ ماتېرىيالىدەنمۇ ئوغرىلىمىدىم، سىلەر خالىغانچە ئاختۇرۇڭلار، ئەگەر ئىزدىگەن نەرسەڭلارنى تاپالساڭلار، مېنى نېمە قىلساڭلار مەيلى، — دېدى مېك.

ئەسكىرىي ساقچىلار مېكنىڭ تۇرالغۇسىنى، ئۈستۈپ-شىنى ئالا قويماي ئاختۇرۇپمۇ ماتېرىيالنى تاپالمىدى. غەلىتە ئىش، ئۇلار مېكنى ئىز بېسىپ قوغلىغان، مېكنىڭ ھېچكىم بىلەن ئۇچراشمىغانلىقىنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆر-

گەن تۇرسا، ھېلىقى ماتېرىيال قانداق غايىب بولدى؟

نامسىز ئوغرى

ئالتە قەۋەتلىك بىر مېھمانخانىنىڭ 508 - نومۇرلۇق ياتقىدا قونغان ئالماس سودىگىرى سەھەر ئورنىدىن تۈرۈپ، ئۆزى قۇتقا سېلىپ ساقلاۋاتقان قىممەتلىك بىر ئالماسنىڭ يوق تۇرغانلىقىنى بايقىدى.

نەق مەيداننى تەكشۈرۈش نەتىجىسىدە ئوغرىنىڭ ئالدىنقى كۈنى ئاخشىمى بالكوندىن ياتاققا كىرگەنلىكى، ئالدىنقى ماس قۇتسىدا جىنايەتچىنىڭ بارماق ئىزى قالغانلىقى بايقىۋالدى، بۇ ئىشنى مېھمانخانىغا چۈشكەن بىرەيلەننىڭ قىلغانلىقى ئېھتىمالغا يېقىن ئىدى. شۇنداق قىلىپ، ساقچىلار مېھمانخانىغا كىرىپ - چىققانلارنىڭ بارماق ئىزىنى بىر - بىرلەپ تەكشۈردى، ئەمما ھېچكىمنىڭ بارماق ئىزى گۇماندارنىڭكىگە ئوخشاش چىقمىدى.

بۇ چاغدا مايىمۇن يېتىلىۋالغان بىر مېھمان مېھمانخانىدىن سىرتقا قاراپ ماڭدى، مايىمۇننىڭ گاھ ئالدىغا، گاھ كەينىگە مېڭىشلىرى، سەكرەپ - تاقلاشلىرى تولىمۇ قىزىقارلىق ئىدى. ئىشىك باقار ساقچى بۇ مېھماندىن گەپ سوراپ، ئۇنىڭ تىجارەت قىلىش ئۈچۈن بۇ جايدا كەلگەنلىكىنى، ھېلىقى مايىمۇننى بېقىۋاتقىنىغا كۆپ يىل بولغانلىقىنى، مايىمۇن بىلەن بەك ئېجىل ئىكەنلىكىنى ئۇقتى.

تەكشۈرۈشتە گۇمانلىق ئەھۋال سېزىلمىگەچكە، بۇ مېھمان-
نىڭ كېتىشىگە رۇخسەت قىلىندى.
ئۇشتۇمتۇت بىر ساقچى بىرىنچىنى ئېسىگە ئېلىپ،
ئالماستى كىمنىڭ ئوغرىلىغانلىقىنى بىلىۋالدى، سىز بى-
لەلىدىڭىزمۇ؟

تۇياق ئىزىغا قاراپ دېلوغا

ھۆكۈم قىلىش

بىر كۈنى ئەتىگەندە ساقچى مەھكىمىسى جەنۇبىي تاغدىكى ئورمانلىقتا بىر ئەر جەسەتنىڭ بايقالغانلىقىدىن خەۋەر تاپتى.

ساقچى باشلىقى بىلەن ئۇنىڭ ياردەمچىسى نەق مەيدانغا يېتىپ كەلدى. بىر ئەر قانغا مىلىنىپ ياتاتتى، ئۇنىڭ بويىنى تىتىلىپ كەتكەن بولۇپ، ئەتراپتىكى چۆپلۈكتە ھاي-ۋاننىڭ تۇياق ئىزلىرى بار ئىدى. بۇ ئەھۋالنى كۆرگەن ياردەمچى:

— قارىغاندا، بۇ ئادەمنى ياۋايى ھايۋان چىشلەپ ئۆلتۈرۈپتۇ، — دېدى.

ساقچى باشلىقى ئېڭىشىپ يەردىكى تۇياق ئىزلىرىغا سىنىچىلاپ قارىغاندىن كېيىن:

— ياق، ئۇ باشقىلار تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلگەن. قاتىل ئەتەي ساختا كۆرۈنۈش پەيدا قىلغان، — دېدى.

راست دېگەندەك، ساقچىلار نەق مەيداننىڭ ئەتراپىدىن بىر ئەرنىڭ ئىزىنى بايقىدى. ئۇلار مۇشۇ يىپ ئۇچىغا ئاساسەن قاتىلنى تۇتتى. ياردەمچى ھاڭ - تاڭ قالدى. ساقچى باشلىقى نېمىگە ئاساسەن بۇنى قاتىللىق دېلوسى دەپ

ھۆكۈم قىلدى؟
سز تۇياق ئىزلىرىغا سەپسىلىپ قارىسىڭىز، ياردەم--
چىگە جاۋاب تېپىپ بېرەلەيسىز.

ئەجەبلىنەرلىك پارتلاش دېلوسى

بىر كۈنى ئاخشى سائەت 10 لاردا شەھەر سىرتىدا-
كى ھەشەمەتلىك بىر داچىدا ئۇشتۇمتۇت پارتلاش يۈز بې-
رىپ، دەھشەتلىك ئوت ياندىكى ئۆيلەرگە تۇتاشتى. ئوت
ئۆچۈرگۈچىلەرنىڭ پىداكارلىق كۆرسىتىشى نەتىجىسىدە
ئوت ئاخىر ئۆچۈرۈۋېلىندى.

ساقچىلار پارتلاشنىڭ سەۋەبىنى تەكشۈرۈپ، داچىدا-
كى ياتاق ئۆيىدىن بىر موماينىڭ كۆيۈپ قارىداپ كەتكەن
جەستىنى تاپتى. قانۇن دوختۇرىنىڭ تەكشۈرۈشى ئارقى-
لىق ئۆلگۈچىنىڭ كۆمۈر گازىدىن زەھەرلىنىپ ئۆلگەنلى-
كى ئايان بولدى. روشەنكى، بۇ موماي پارتلاش يۈز بېرىش-
تىن بۇرۇن زەھەرلىنىپ ئۆلگەن. ئەمەس، كۆمۈر گازى
نېمە سەۋەبتىن پارتلىغان؟

ساقچى باشلىقى ئىش ئۈستىلى ئالدىدا ئولتۇرۇپ تاما-
كىنى قاتتىق - قاتتىق شورايىتى، ئويلىغانسىرى ئەجەبلى-
نەتتى: نەق مەيداندا مومايدىن باشقا ئادەم يوق، ئوت
كەتكەنلىكىنى ئىسپاتلايدىغان ھېچقانداق ئالامەت بايقالمى-
دى، يەنە كېلىپ شۇ كۈنى كەچتە بۇ رايوندا توك توختى-
غان، پارتلاشنىڭ توك قېچىشتىن كېلىپ چىققان بولۇشى-
مۇ مۇمكىن ئەمەس... ساقچى باشلىقىنىڭ بېشى قانتى.

تېلېفوننىڭ تۇيۇقسىز جىرىڭلىشى ساقچى باشلىقىنىڭ خە-
يالىنى بۆلۈۋەتتى، ئەسلىدە يەنە دېلو يۈز بەرگەندى.
ساقچى باشلىقى ساقچىلارنى باشلاپ سىرتقا ماڭدى،
بوسۇغىغا كەلگەندە بىردىنلا پېشانىسىگە پاققىدە بىرنى ئۇ-
رۇپ: «ھەي، مەن نېمانچە دۆتلىشىپ كەتكەندىمەن؟ مانا
بۇ پارتلاشنىڭ سەۋەبى ئەمەسمۇ!» دېۋەتتى.
سىز ساقچى باشلىقى ئېيتقان پارتلاشنىڭ سەۋەبىنى
بىلەلدىڭىزمۇ؟

پروفېسسورنىڭ ئۆلۈمى

خۇاڭ پروفېسسور نۇرغۇن نەتىجە ياراتقان فىزىكا ئالىمى ئىدى، ئەپسۇسكى ئېغىر يۈرەك مۇسكۇلى تىقىلمىسى كېسەللىكىگە گىرىپتار بولۇپ قالدى. بىر كۈنى ئۇ يېزىق ئۈستىلىنى باغرىلىغان ھالدا جان ئۈزدى، ئۈستەلدە ئۇ تېخى يېزىپ بولالمىغان ئىلمىي ماقالە تۇراتتى، ئۇنىڭ خىزمەت ئۈستىدە كېسىلى قوزغىلىپ قېلىپ ئۆلگەنلىكى ئېنىق ئىدى.

ساقچىلار نەق مەيداننى سۈرەتكە تارتىپ بولۇپ، پرو-فېسسور كېسىلى قوزغىلىپ قېلىپ ئۆلگەن، دەپ ھۆكۈم چىقاردى. ئۆلگۈچىنىڭ ئائىلىسىدىكىلەر بۇنىڭدىن گۇمانلىنىپ، داڭلىق رازۇپىدا باشلىقنى نەق مەيدانغا كېلىپ ئەھۋالنى تەكشۈرۈپ بېقىشقا تەكلىپ قىلدى. نەق مەيداندا پروفېسسورنىڭ جەسىتى ئېلىپ كېتىلگەندىن باشقا، ھەممە نەرسە ئۆز جايىدا ئىدى. يېزىق ئۈستىلىدە تۇرغان قېرىلىق كۆزەينىكى رازۇپىدا باشلىقنىڭ دىققىتىنى تارتتى. رازۇپىدا باشلىق جەسەتخانىغا بېرىپ خۇاڭ پروفېسسورنىڭ كۆزەينەك تاقىغان ھالەتتە ياتقانلىقىنى، ئۇ كۆزەينەكنىڭ يىراقىنى كۆرۈش كۆزەينىكى ئىكەنلىكىنى بايقىدى، بۇنىڭدىن خۇاڭ پروفېسسورنىڭ ھەم قېرىلىق كۆزەينىكى، ھەم

يىراقنى كۆرۈش كۆزەينىكى تاقايدىغانلىقىنى بىلىۋالغىلى بولىدۇ. رازۋېدكا باشلىقى شۇئان: «پروڧېسسور باشقا جايدا ئۆلتۈرۈلگەندىن كېيىن ھازىرقى نەق مەيدانغا يۆتكەپ كېلىنگەن» دەپ خۇلاسىە چىقاردى.

رازۋېدكا باشلىقىنىڭ شۇنداق يەكۈن چىقىرىشتىكى ئاساسى نېمە؟ بۇنى بىلەمسىز؟

ئاسماندىكى ئوغرى

ياۋروپادىكى چوڭ شەھەرلەرگە قاتنايدىغان ئايروپىلاندا ئۇدا نەچچە قېتىم ئوغرىلىق دېلوسى يۈز بېرىپ، جىنايەتچىلەر ھەرقايسى بانكىلار ئارا توشۇلىدىغان پۇللارنى ئوغرىلاپ كەتتى. دېلو تۇغدۇرۇش ئۇسۇلىدىن قارىغاندا، ھەممە جىنايەتنى بىر ئوغرىلىق شايكىسىنىڭ سادىر قىلغاندا لىقى ئېنىق ئىدى.

بانكىلار پۇل توشۇغاندا، بانكىنىڭ قوغداش خادىملىرى پۇل قاچىلانغان ساندۇقلارنى ئايروپىلان قوزغىلىش ئالدىدا ئايروپىلاننىڭ يۈك بۆلمىسىگە ئەكىرىپ پولات ئىشكاپقا سالاتتى، ئاندىن ئايروپىلاندىكى قوغداش خادىملىرى يۈك بۆلمىلىرىنىڭ ئىشىكلىرىنى مەھكەم تاقىۋېتەتتى. يۈك بۆلمىسىگە ھەرقانداق ئادەمنىڭ كىرىش - چىقىشىغا يول قويۇلمايتتى. ئايروپىلان قونغاندا، پۇل تاپشۇرۇۋالغۇچى بانكىنىڭ قوغداش خادىملىرى ئايروپىلانغا چىقىپ، پۇلنى ئېلىپ بانكىغىچە نازارەت قىلىپ ماڭاتتى. بىراق، تەرتىپ مۇشۇنداق قاتتىق بولسىمۇ، بانكا خادىملىرى پۇل ساندۇقىنى ئاچقاندا ھەممە پۇلنىڭ كېرەكسىز قەغەزگە ئايلىنىپ قالغانلىقىنى بايقايتتى، توشۇلۇۋاتقان پۇل 10 مىڭ مېتىر ئېگىز ھاۋا بوشلۇقىدا غايىب بولاتتى.

بىر كۈنى پارىژ مەركىزىي بانكىسى 5 مىليون ئامېرىكا دوللىرىنى A شەھەرگە توشۇماقچى بولۇپ، داڭلىق رازۋېدكىچى مېكىنى بىخەتەرلىككە مەسئۇل بولۇشقا تەكلىپ قىلدى. مېك ئەپەندى ئالدىنقى بىرنەچچە قېتىملىق ئوغرىلىقنىڭ جەريانىنى تەپسىلىي تەھلىل قىلىپ بېقىپ، بۇ ۋەزىپىنى قوبۇل قىلدى ھەمدە پۇلنى بىخەتەر توشۇشنىڭ بىرنەچچە لايىھىسىنى تۈزۈپ چىقتى. شۇنداق قىلىپ، 5 مىليون ئامېرىكا دوللىرى دېگەن ۋاقىتتا ئايروپىلاننىڭ يۈك بۆلمىسىدىكى پولات ئىشكاپقا سېلىندى، ئايروپىلان ئىككى سائەت ئۇچقاندىن كېيىن A شەھەرنىڭ ئايروودرومىغا ئامان - ئېسەن قوندى. مېك ئەپەندى بىلەن قوغداش خادىملىرى پۇل ساندۇقىنى ئېچىپلا 5 مىليون ئامېرىكا دوللىرىنىڭ كېرەكسىز قەغەزگە ئايلىنىپ قالغانلىقىنى كۆردى. مېك ئەپەندى كۈلۈمسېرەپ قويۇپ، قوغداش خادىملىرىغا: «بۇ قېتىم ئوغرى بىلەن ھارام پۇلنى تەڭلا قولغا چۈشۈرىدىغان بولدۇق!» دېدى. دەرۋەقە، توشۇپ كېلىنگەن مالنى تاپشۇرۇپ ئېلىش ئورنىدا ئاسماندىكى ئوغرى بىلەن ئۇنىڭ شېرىكلىرى تۇتۇلدى، 5 مىليون ئامېرىكا دوللىرى قايتۇرۇۋېلىندى.

ئوغرىنىڭ پۇلنى قانداق ئوغرىلىغانلىقىنى چۈشەندۈرۈڭمۇ؟

تۇتۇپ كەتكۈچى كىم

W شىركىتىنىڭ دىرېكتورى ئوغلىنىڭ گۇرۇگە تۇ-
تۇپ كېتىلگەنلىكىنى ئۇقۇپ ئولتۇرالمىي قالدى. شۇ ئەس-
نادا تۇتۇپ كەتكۈچى ئۇنىڭغا تېلېفون ئۇرۇپ: «ساڭا بالا
لازم بولسا، ئەتە سائەت 12 دىن بۇرۇن 100 مىڭ ئامېرى-
كا دوللىرىنى خالىتىغا سېلىپ، مۇشۇ شەھەرنىڭ H
كوچىسىدىكى 376 - نومۇرلۇق ئۆيدە ئولتۇرۇشلۇق ۋول
ئەپەندىگە پوچتىدىن ئەۋەتىپ بەر، ساقچىغا مەلۇم قىلما،
بولمىسا ئوغلۇڭنى ئۆلتۈرۈۋېتىمەن» دېدى.

W شىركىتىنىڭ دىرېكتورى ئەھۋالنى ساقچىغا مەلۇم
قىلماي، خۇسۇسىي رازۋېدكىچى تەكلىپ قىلدى، ئاندىن
پۇل غەملەشكە كىرىشتى.

رازۋېدكىچى مال سانقۇچى سىياقىدا ياسىنىپ، تۇتۇپ
كەتكۈچى ئېيتقان ئادرېستىكى جايىنى تەكشۈردى، غەلىتە
ئىش، شۇ كوچىدا ئۇنداق ئۆيمۇ، ئۇنداق ئادەممۇ يوق
ئىدى. ئەمىسە، تۇتۇپ كەتكۈچى پۇلنى قانداق تاپشۇرۇپ
ئالدىدۇ؟ رازۋېدكىچىنىڭ بۇنىڭغا ئەقلى يەتمىدى. بىراق،
ئۇ توساتتىن بىر ئىشنى چۈشەنگەندەك بولۇپ، تۇتۇپ كەت-
كۈچىنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلىۋالدى.

ئەتىسى دىرېكتور رازۋېدكىچىنىڭ تاپشۇرۇقى بويىچە

خالتىنى دېگەن ۋاقىتتا پوچتىغا سالىدى. چۈشتىن كېيىن-
كى چاغ، تۇتۇپ كەتكۈچى 100 مىڭ ئامېرىكا دوللىرىنى
قولغا چۈشۈرۈپ خۇشاللىقتىن خۇددى بىلىمى قالغان پەيت-
تە رازۇبىدىكى تەرىپىدىن نەق مەيداندا تۇتۇلدى، گۈرۈگە
ئېلىنغان بالىمۇ ئامان - ئېسەن قۇتۇلدۇرۇۋېلىندى.
دەپ بېقىڭ، تۇتۇپ كەتكۈچى كىم؟

رەسىمگە قاراپ جاسۇس تۇتۇش

مەلۇم بىر دۆلەتنىڭ دۆلەت مۇداپىئە زاۋۇتىدىكى مەخپىيخانىدا يېڭى تىپتىكى بىر قورالنى ياساش چېرتىۋىزى ساقلىنىۋاتاتتى. A دۆلەت بىلەن B دۆلەت بۇ چېرتىۋىزىغا ئېرىشىش ئۈچۈن ئۆزلىرىنىڭ قابىل جاسۇسلىرىنى ئىشقا سالدى.

بىر كۈنى ئىككى جاسۇس بىرىنىڭ ئارقىسىدىن بىرى ھېلىقى زاۋۇتنىڭ مەخپىيخانىسىغا كەلدى، بۇرۇن كەلگەننى ئىشنى پۈتكۈزۈپ يولىغا ماڭدى، كېيىن كەلگەننى قۇرۇق قول قايتتى.

بۇ ئىككى جاسۇس شۇنچە قابىل بولسىمۇ، دۆلەت مۇداپىئە زاۋۇتىنىڭ ئوغرىلىقتىن ساقلىنىش ئۈسكۈنىسى ئۇلارنى سۈرەتكە ئېلىۋالدى.

سىز A، B ئىككى رەسىمگە قاراپ قايسى جاسۇسنىڭ چېرتىۋىزىنى ئوغرىلاپ كەتكەنلىكىنى تاپالامسىز؟

A

B

دېرىزىنىڭ سىرتقى ئەينىكىدىكى قىلىن مۇز

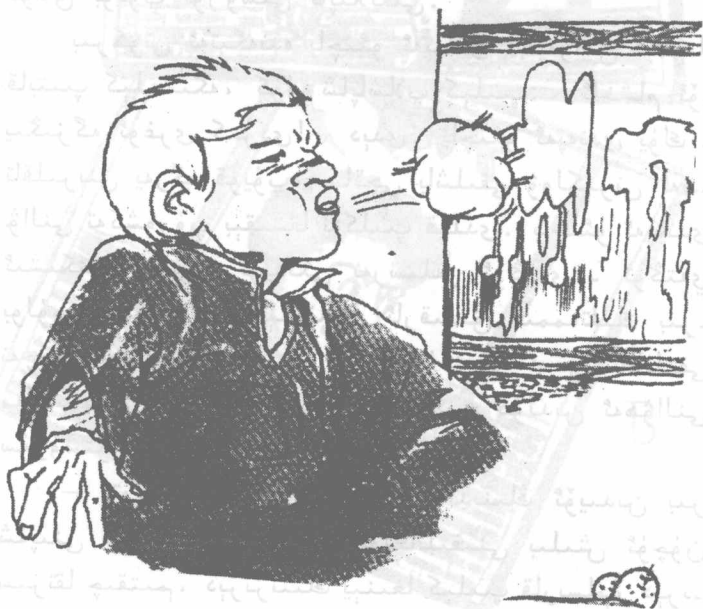
ئارخېئولوگ باچىئو ئەپەندى شەھەر سىرتىدىكى داچى-
دا يالغۇز تۇراتتى. ھەريىلى نەچچە ئاي سىرتتا ئىشلەيتتى،
ئۆيىدە تۇرالمىغان چاغلىرىدا قوشنىسى كۇلغا ئۆيگە كۆز -
قۇلاق بولۇپ تۇرۇشنى تاپىلايتتى.

بىر كۈنى ئەتىگەندە باچىئو ئەپەندى سەپىردىن ئەمدىلا
قايتىپ كېلىشىگە، كۈل شاپاشلاپ كېلىپ: «ئاخشام ئۆ-
يىڭىزگە ئوغرى كىردى!» دېدى. باچىئو ئەپەندى يۈك -
تاقلىرىنى يەرگە قويۇپ، ساقچى باشلىقى ۋولكېرنى ئەھ-
ۋالىنى تەكشۈرۈپ بېقىشقا تەكلىپ قىلدى. باچىئو ئەپەندى
ئىشىكنى ئاچتى، ئۆيدىكى نەرسىلەر ئوڭتەي - توڭتەي
بولۇپ كەتكەنىدى، ئېنىقلاش ئارقىلىق قىممەتلىك بىر-
نەچچە ئاسارەتتە ۋە بىرمۇنچە پۇلنىڭ ئوغرىلانغانلىقى
مەلۇم بولدى. ساقچى باشلىقى ۋولكېر كۈلدىن ئەھۋالنى
سۈرۈشتۈرۈۋىدى، كۈل گەپ باشلىدى:

— تۈنۈگۈن كېچە باچىئو ئەپەندىنىڭ ئۆيىدىن بىر
شەپىنى ئاڭلاپ، نېمە ئىش بولغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن
سىرتقا چىقتىم، دېرىزىنىڭ يېنىغا كېلىپ قارىسام، دېر-
زە ئەينىكىدە قىلىن بىر قەۋەت مۇز تۇتۇپتۇ، ئۆيدىكى ھېچ

نەرسىنى كۆرەلمىدىم، دېرىزە ئەينىكىنى ھوردىۋىدىم،
 مۇز سەل ئېرىدى، شۇ چاغدىلا ئۆيدە بىر ئەرنىڭ ئۇنى -
 بۇنى ئاڭتۇرۇۋاتقانلىقىنى كۆردۈم، شۇنىڭ بىلەن ئېتىلىپ
 كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن ئېلىشتىم، بىراق ئوغرى بەك ھىيلە-
 گەر نېمىكەن، شۇنچە قىلساممۇ قېچىپ كەتتى...
 — بولدى! — دېدى ۋولكېر ئۇنىڭ گېپىنى
 بۆلۈپ، — ئويۇنڭىزنى يىغىشتۇرۇڭ، ئوغرى دەل ئۆزدە-
 ئىز!

كىچىك دوست، بۇ زادى نېمە ئىش؟

ساقچى ئەمەلدارىنىڭ ئۆلۈمى

ساقچى ئەمەلدارى خۇاڭ ئەپەندى ئاق كۆڭۈل، خىز-
مەتنى بەجىتىپ ئىشلەيدىغان، قانۇننى ئادىل ئىجرا قىلى-
دىغان كىشى ئىدى، يۇقىرى دەرىجىلىك رەھبەرلىك ئۆ-
لىمىغا بەك ئىشىنىتتى ۋە مۇھىم ئىشلارنى تاپشۇراتتى.
ئەمما، ئىچى تار بەزى خىزمەتداشلىرى ئۇنىڭغا ئۆچمەنلىك
قىلاتتى.

بىر كۈنى خۇاڭ ئەپەندىنىڭ ئۆز ياتىقىدا ئۆلگەنلىكى
بايقالدى، قارماققا ئۇ ئۆزىنىڭ تاپانچىسىدا ئۆزىنى ئېتى-
ۋالغاندەك قىلاتتى. نەق مەيداننى تەكشۈرگەن ساقچىلار
تاپانچىنىڭ تەپكىسى ئەتراپىدىنلا خۇاڭ ئەپەندىنىڭ بارماق
ئىزىنى تاپتى، باشقا جايلىرىدىن بارماق ئىزى بايقالمىدى.
خۇاڭ ئەپەندى ئادەتتە تاپانچىنى ئوڭ قولىدا تۇتاتتى، ئۆل-
گەن چاغدىمۇ تاپانچىنى ئوڭ قولىدا تۇتقانىدى، شۇڭا نەق
مەيداننى تەكشۈرگەن ساقچىلار خۇاڭ ئەپەندى ئۆزىنى ئۆل-
تۈرۈۋالغان، دەپ ھۆكۈم چىقاردى.

رازۋېدكا باشلىقى لى سى خۇاڭ ئەپەندىنىڭ ئۆزىنى
ئۆلتۈرۈۋالغانلىقىغا ئىشەنمەي، ئەتراپلىق كۆزىتىش ۋە
تەھلىل قىلىش ئارقىلىق قايىل قىلارلىق ئىككى پاكىتنى
ئوتتۇرىغا قويۇپ، خۇاڭ ئەپەندىنىڭ قەستىلەپ ئۆلتۈرۈل-

گەنلىكىنى ئىسپاتلىدى.
سز بۇ ئىككى پاكىتنى ئېيتىپ بېرەلەمسىز؟

5000 يارماق كىمنىڭ

چىڭ سۇلالىسى دەۋرىدە جاۋياڭ شەھىرىدىكى بىر سا-
رايغا بىر كۈنى ئاخشىمى ئىككى ئادەم قونغىلى كەلدى.
ئۇلارنىڭ بىرى گەزمالچى، يەنە بىرى ئەما پالچى ئىدى.
سارايۋەن ئۇلارنىڭ ئېجىللىقىنى كۆرۈپ:
— ئىككىلىرى بۇرادەرمۇ؟ — دەپ سورىدى.

— ئىككىمىز سەپەر ئۈستىدە تونۇشۇپ قالغان، بىر
ئۆيدە ياتايلى، — دېدى گەزمالچى.

ئەتىسى ئەتىگەندە ئەما ۋارقىراپ - جارقىراپ گەزمال-
چى بىلەن جېدەللەشكىلى تۇردى، بىردەمدىلا ئۇلارنىڭ
ئەتراپىغا نۇرغۇن ئادەم يىغىلدى. سارايۋەن ئارىغا چۈشۈپ
سالا - سۈلھى قىلىۋىدى، ئەما:

— بىر يىلدىن بۇيان پال ئېچىپ يۈرۈپ مىڭ بىر
جاپادا تاپقان 5000 يارماق پۇلۇمنى ئاخشام ياستۇقىنىڭ
تېگىگە باسۇرۇپ قويغانىم، ئەتىگەن قوپۇپ قارىسام يوق
تۇرىدۇ، چوقۇم ئۇ سوقۇۋالدى، — دېدى گەزمالچىنى
كۆرسىتىپ.

— خالتامدىكى 5000 يارماق گەزمال سېتىۋېلىشقا
تەييارلاپ قويغان دەسمايەم ئىدى، بىر كېچىدىلا ئۇنىڭكى
بولۇپ قاپتۇ، — دېدى گەزمالچى ئەمانى ئىما قىلىپ،

ئىككىلەن بىر - بىرىگە گەپ بەرمىدى. چارسىز قالغان ساراىۋەن ئۇلارنى يامۇلغا ئېلىپ باردى.

ئامبال گەزمالچىدىن: «پۇلۇڭدا بىرەر بەلگە بارمىدى؟» دەپ سورىدى. گەزمالچى: 0002

— پۇلۇمنى خوتۇنۇم شوينىغا ئۆتكۈزۈپ بەرگەن، پۇلۇمدا بەلگە يوق، — دېدى.

— بېگىم، مېنىڭ پۇلۇمنىڭ بەلگىسى بار، مەن پۇلۇمنىڭ ھەممىسىنى ئوڭ تەرىپىنى ئوڭ تەرىپىگە، تەتۈر تەرىپىنى تەتۈر تەرىپىگە قارىتىپ ئۆتكۈزگەن، — دېدى ئەما گەپكە قوشۇق سېلىپ. ئامبال 5000 يارماقنى بىر-بىرلەپ تەكشۈردى، 5000 يارماق راستتىنلا ئوڭ تەرىپىدىكى ئوڭ تەرىپىگە، تەتۈر تەرىپىنى تەتۈر تەرىپىگە قارىتىپ ئۆتكۈزۈلگەنىدى.

ئامبال ئەمانىڭ ئىككى ئاللىقىغا قارامتۇل يېشىل رەڭلىك مىس دېتى يۇقۇپ قالغانلىقىنى كۆرۈپ، گەزمالچىدىن: 0003

— تۈنۈگۈن كېچە بىرەر شەپىنى ئاڭلىدىڭمۇ؟ — دەپ سورىدى.

— مەن چارچاپ كەتكەچكە، يېتىپلا ئۇخلاپ قاپتەمەن. تاڭ يورۇغاندا ئەمانىڭ ۋاراڭ - چۈرۈڭىدىن ئويغىنىپ كەتتىم، — دېدى گەزمالچى. ئامبال ئەماغا قاراپ: — كېچىچە ئالدىراش ئىشلىدىڭغۇ دەيمەن؟ بىكار ئا-

ۋارە بويسەن، — دېدى - دە، يايىلارغا ئەمانى تۇتقۇزۇپ، 5000 يارماقنى گەزمالچىغا بۇيرۇپ بەردى.

سەز بۇنىڭ سەۋەبىنى بىلەمسىز؟

زەھەرلىك كوكاكولا

ياز كۈنلىرىنىڭ بىر كېچىسى بىر قىز ئۆزىنىڭ تۈ-
رالغۇسىدا جان ئۈزدى.

ساقچى ئەمەلدارى نەق مەيدانغا يېتىپ كېلىپ، قىز-
نىڭ تاماق ئۈستىلى يېنىدا ئۆلگەنلىكىنى كۆردى، ئۈستەل-
دە يېرىمى ئىچىلگەن بىر قۇتا كوكاكولا تۇراتتى، كوكاكولا-
لانىڭ ئاستىغا قەلەمدە رەتلىك ھەم چىرايلىق يېزىلغان بىر
پارچە ۋەسىيەنامە قىستۇرۇلغانىدى.

تەكشۈرۈش ئارقىلىق كوكاكولادا زەھەر بارلىقى ئې-
نىقلاندى. قىزنىڭ يىگىتى:

— توڭلاتقۇدا بىر قۇتا كوكاكولا قاپتىكەن، ماڭا
يەتمىدى، سىرتقا چىقىپ كوكاكولا سېتىۋېلىپ قايتىپ
كىرسەم، ئۇ كوكاكولا ئىچىپ ئۆلۈۋاپتۇ، — دېدى.
ساقچى ئەمەلدارى ھېلىقى ۋەسىيەنامىگە كۆز يۈگۈر-
تۈپ چىققاندىن كېيىن، قىزنىڭ يىگىتىگە قاراپ:

— سىز جىنايەت گۇماندارى، ياۋاشلىق بىلەن ئىقرار
قىلىڭ، — دېدى.

سوراق قىلىش نەتىجىسىدە ئۆلگۈچىنىڭ يىگىتى جى-
نايىتىنى بويىنىغا ئالدى.

كچىك دوست، بۇ دېلودىكى يوچۇقنى بىلەلدىڭىز.

مۇ؟

بارماق ئىزى يوق ئوغرى

رازۋېدكىچى گىس قاۋاقخانىدا ھاراق ئىچىۋېتىپ، يېنىدا ئولتۇرغان گۈزەل بىر قىزغا قاراپ تۇرۇپ قالدى، ئۇنى نەدىدۇر كۆرگەندەك قىلدى، دەماللىققا ئېسىگە ئالالمىدى.

بۇ لاتاپەتلەك قىز ئىككى قولىنىڭ تىرناقلىرىغا قىپ-قىزىل تىرناق بويىقى سۈركىۋالغان بولۇپ، يۇمران ھەم نازۇك قوللىرىدا رومكىنى تۇتقىنىچە رومكىدىكى ھاراقنى ئالدىرماي ئىچىپ ئولتۇراتتى. ئۇ گىسنىڭ ئۆزىگە دىققەت قىلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، رومكىدىكى ھاراقنى بىر كۆتۈرۈپلا ئىچىۋېتىپ رومكىنى قويدى. دە، سىرتقا قاراپ ماڭدى.

قىزنىڭ يىراقلاپ كېتىۋاتقان قامىتىگە كەينى تەرەپتىن قاراپ تۇرغان گىس بىردىنلا ئۇنىڭ ساقچىلار تۇتۇپ بەرگۈچىگە مۇكاپات بېرىشنى جاكارلىغان ئايال ئوغرى «ئاق ئەتىرگۈل» ئىكەنلىكىنى ئېسىگە ئېلىپ، ئورنىدىن دەس تۇرۇپ ئىشىك تۈۋىگە ئېتىلىپ باردى. لېكىن، «ئاق ئەتىرگۈل» نىڭ قارىسىمۇ كۆرۈنمىدى. گىس ئۇ ھېلىلا قويۇپ قويغان رومكىنى دەرھال ئەۋرىشكە خالىتىسىغا سېلىپ، ئۇنىڭ بارماق ئىزىنى تەكشۈرۈش مەقسىتىدە ساقچى

مەھكىمىسىگە ئاپىرىپ بەردى. تەكشۈرۈش ئارقىلىق روم-
كىدا كۈتكۈچىدىن باشقا ھېچقانداق كىشىنىڭ بارماق ئىزى
يوقلۇقى مەلۇم بولدى.

غەلىتە ئىش! گىس شۇ چاغدا ئۇنىڭ پەلەي كىيىمىگە-
لىكىنى، بارماق ئىزىنىمۇ سۈرتۈۋەتمىگەنلىكىنى ئۆز كۆ-
زى بىلەن كۆرگەن تۇرسا، ئەجەبا ئۇنىڭ بارماق ئىزى
يوقمىدۇ؟ گىس ئۇشتۇمتۇت بىر ئىشنى خىيالغا كەلتۈ-
رۈپ، ئۆز - ئۆزىگە: «پاھ! ئۇ ھەقىقەتەن داڭلىق ئوغرى
بولۇشقا مۇناسىپكەن، ھوشيارلىقتا ۋايىغا يېتىپتۇ!» دەپ
پىچىرلىدى.

ئېيتىپ بېقىڭچۇ، ئۇنىڭ بارماق ئىزى زادى نەگە
كەتتى؟

ئايروپىلاندىكى قاتىل

چوڭ تىپتىكى بىر يولۇچىلار ئايروپىلانى A شەھەر-
دىن ئۇچۇپ B شەھەرگە يېقىنلاشقاندا، يولۇچىلارنىڭ بىخە-
تەرلىك تاسمىسىنى باغلىغان - باغلىمىغانلىقىنى تەكشۈرۈ-
ۋاتقان ئايروپىلان كۈتكۈچىسى ئوتتۇرا ياشلىق بىر ئەرنىڭ
ئۆلگەنلىكىنى بايقاپ، دەرھال ئايروپىلان باشلىقىغا مەلۇم
قىلدى. ئايروپىلان باشلىقى يەردىكىلەر بىلەن جىددىي ئالا-
قىلەشتى، ئايروپىلان B شەھەرنىڭ ئايروپىلانغا قونغاندىن
كېيىن، ساقچىلار ئايروپىلانغا چىقىپ ئەھۋالنى تەكشۈ-
رۈشكە كىرىشتى. ئۆلگۈچىنىڭ بەدىنىدىن يارا ئىزى تې-
پىلمىدى، قانۇن دوختۇرى ئۆلگۈچىنىڭ زەھەرلىنىپ ئۆل-
گەنلىكىنى ئىسپاتلىدى. ئۇنداق بولسا، زەھەر نەدىن پەيدا
بولدى؟

ساقچىلار يولۇچىلار تىزىملىكىدىن ئۆلگۈچىنىڭ مە-
لۇم ئېلىپكىتىر ئەسۋابلىرى شىركىتىنىڭ خوجايىنى ئىكەنلى-
كىنى، چوڭ بىر سودىنى پۈتكۈزۈش ئۈچۈن A شەھەردىن
B شەھەرگە ماڭغانلىقىنى بىلدى. باشقا يولۇچىلار تەكشۈ-
رۈلگەن بولسىمۇ، گۇمانلىق ئەھۋال سېزىلمىدى. بىردىن-
بىر گۇمانلىق ئالامەت شۇكى، ئۆلگۈچىنىڭ كەينىدە بىر
ئايال ئولتۇرغان بولۇپ، ئۇ كەسپىي قاتىل ئىدى. بىراق،

ئەتراپتىكى يولۇچىلار ئۇ ئايالنىڭ ئايروپىلان ئۇچقاندىن تارتىپ ئورنىدىن قوزغالماي، نەيچە بىلەن گازلىق سۇ ئىچىپ ئولتۇرغانلىقىنى، ئۆلگۈچىگە زادىلا يېقىنلاشمىغانلىقىنى ئېيتىشتى. ساقچىلار بۇ ئايالنىڭ نەرسە - كېرەك - لىرىنى تەكشۈرۈۋىدى، ئۇنىڭ قول سومكىسىدىن يىپ ئۆتكۈزۈلگەن بىر يىڭنە چىقتى، ھېچقانداق قاتىللىق قورالى تېپىلمىدى.

ھېلىقى ئايال قاتىلمۇ؟ ئۆلگۈچى قانداق زەھەرلەنگەن؟

غەلتە تاسادىپىلىق

ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىسى جورجى ۋېلىسپىتكە مە-
نىپ ياتىقىغا قاراپ ماڭغانىدى، دۆڭدىن چۈشۈۋاتقاندا ۋې-
لىسپىتتىن يىقىلىپ كېتىپ شۇ يەردىلا جان ئۈزدى.
ساقچىلار ئەھۋالدىن خەۋەر تېپىپ نەق مەيدانغا يېتىپ
كەلدى. ئۆلگۈچىنىڭ يېنىدا ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىسى
جېمى تۇراتتى، ئۇ ئۆز كۆزى بىلەن كۆرگەنلىرىنى ساقچى-
لارغا مەلۇم قىلماقچى بولۇپ مۇنداق دېدى:

— مەن شۇ چاغدا دۆڭدىن چىقىۋاتاتتىم، ۋېلىسپىت-
لىك بىر كىشى دۆڭدىن غۇيۇلداپ چۈشۈپ بۇ تاشقا ئۇرۇل-
دى - دە، تىك موللاق چۈشتى. ئۇنى يۆلەپ تۇرغۇزاي
دەپ يۈگۈرۈپ باردىم، بىراق ئۇنىڭ بېشى يېرىلىپ، يۈز-
كۆزى قانغا بويىلىپتۇ، يۈرىكى سوقۇشتىن توختاپتۇ. شۇ-
نىڭ بىلەن ساقچىغا مەلۇم قىلدىم.

A ساقچى بۇ ئىشنى تاسادىپىي قاتناش ۋەقەسى دەپ
قارىدى. لېكىن، B ساقچى جىمىغا قاراپ:

— تولا بىلجىرلىما! سەن يالغان گۇۋاھلىق بەردىڭ،
بۇ دېلو چوقۇم سەن بىلەن مۇناسىۋەتلىك، راستىڭنى
ئېيت، — دېدى.

B ساقچى نېمىگە ئاساسەن جىمىغا يالغان گۇۋاھلىق

بەردىڭ دەدى؟ نەق مەيداننى تەپسىلىي كۆزىتىپ بېقىڭ.
قېنى، جاۋاب تاپالامسىزكىن؟

غلىقىپ تېتىغان؟ يېلىنىپ رىئايىدە تۇرغان؟ رەببە ئىلھامى
نېمە ئىش قىلغانلىقىنى سورىدى. كالوش بىر پەس

قۇتۇلدۇرۇشنى تەلەپ قىلىش سىگنالى — SOS

بىر كۈنى چۈشتىن كېيىن بانكا خىزمەتچىسى لاندە-
نىڭ ئۆز ئۆيىدە باشقىلار تەرىپىدىن بوغۇپ ئۆتۈرۈلگەنلى-
كى بايقالدى. ئەھۋالدىن خەۋەر تاپقان ساقچى باشلىقى
لۇئى ساقچىلارنى باشلاپ نەق مەيدانغا يېتىپ كەلدى. تەك-
شۈرۈش ئارقىلىق ئۆلگۈچىنىڭ سائەت 12 ئەتراپىدا ئۆلتۈ-
رۈلگەنلىكى جەزملەشتۈرۈلدى، چاي ئۈستىلىدە ھاراق ئى-
چىلگەن ئىككى رومكا، كۈلداندا بىرنەچچە تال تاماكا قال-
دۇقى تۇراتتى، رومكىدىكى بارماق ئىزى سۈرتۈۋېتىلگەن-
دى. بۇ ئەھۋاللار تەھلىل قىلىنىپ، قاتىل بىلەن ئۆلگۈ-
چىنىڭ مۇناسىۋىتى يېقىن بولۇشى مۇمكىن، دەپ پەرەز
قىلىندى. ساقچى باشلىقى لۇئى ئۆلگۈچىنىڭ تونۇش -
بىلىشلىرىنى تەكشۈرۈش توغرىسىدا بۇيرۇق چۈشۈردى.
ئىككى كۈن پايىپتەك بولۇپ تەكشۈرۈش نەتىجىسىدە
گۇمان كالوشقا مەركەزلەشتى. ساقچى باشلىقى لۇئى پورت-
تىكى سەيلە كېمىسىدىن كالوشنى تېپىپ، ئۇنىڭدىن ھې-
لىقى كۈنى ئەتىگەن سائەت 9 دىن چۈشتىن كېيىن سائەت
2 گىچە نېمە ئىش قىلغانلىقىنى سورىدى. كالوش بىر پەس
ئويلىنىۋالغاندىن كېيىن:

— ئۇ كۈنى ئەتىگەن سائەت 9 يېرىمدا مەن لاندېغا:
 «ئىككىمىز دېڭىزغا چىقىپ سەيلە قىلىپ كېلەيلى» دەپ
 تېلېفون بەردىم، ئۇ ماڭا چۈشتە بىرسى بىلەن كۆرۈشمەك-
 چى بولغانلىقىنى، مەن بىلەن بىللە بارالمايدىغانلىقىنى
 ئېيتتى. شۇنىڭدىن كېيىن مەن كېمەمنى ھەيدەپ دېڭىزغا
 چىقتىم. سائەت 12 يېرىملاردا كېمەمنىڭ ماتورىدىن چاتاق
 چىقتى، كاشىلىنى دەماللىققا ئوڭلىيالمىدىم. ئۇ چاغدا
 شامال توختىغان، دېڭىز يۈزى تىپتىنچ ئىدى، كېمە
 مىدىر - مىدىر قىلماستىن سۇ يۈزىدە لەيلەپ قالدى. ئامال
 تاپمىسام بولمايدىغانلىقىنى ھېس قىلىپ، ئاق داستىخانغا
 قىزىل سىردا «SOS» دەپ يېزىپ، داستىخاننى بايراق
 خادىسىغا ئېسىپ قويدۇم. بىردەمدىن كېيىن سېرىق رەڭ-
 لىك قۇتۇلدۇرۇش كىيىمى كىيگەن بىر ئەپەندى كېمە
 ھەيدەپ قېشىمغا كەلدى، ئۇ ماڭا لەپىلدەپ تۇرغان بايراق-
 تىكى قۇتۇلدۇرۇشنى تەلەپ قىلىش سىگنالىنى كۆرگەنلى-
 كىنى ئېيتتى ھەمدە كېمەمنى كېمىسىگە چېتىپ پورتقا
 سۆرەپ ئەكىلىپ قويدى، — دېدى.
 — سىز ماڭا ھېلىقى ئەپەندىنىڭ ئىسمىنى، كېمىسى-
 نىڭ نومۇرىنى دەپ بېرەلەمسىز؟ — دەپ سورىدى ساقچى
 باشلىقى لۇئى.
 — كەچۈرۈڭ، مەن قىرغاققا چىقىشقا ئالدىراپ كې-
 تىپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى سورىۋالماپتىمەن، كېمىسىنىڭ
 سۇس سېرىق ئىكەنلىكىلا ئېسىمدە قاپتۇ...
 ساقچى باشلىقى لۇئى قول ئىشارىتى بىلەن كالوشنى
 گەپتىن توختىتىپ:

توقۇغان ھېكايىڭىز خېلى تەسرلىككەن، شۇغىندى.
 سى سەل مۇجەمل بولۇپ قالدى، ئېيتقانلىرىڭىزنى ئەمدى
 تۈزىتىۋالمايسىز، يەنىلا مەن بىلەن ساقچى ئىدارىسىگە
 بېرىپ راستىڭىزنى ئېيتىڭ! — دېدى.
 سوراق جەريانىدا كالوش ئۆزىنىڭ لاندنى ئۆلتۈرگەندە
 لىك جىنايىتىنى ئىقرار قىلدى. 51 شەكلى. چىقىپ
 ئۇنداقتا، ساقچى باشلىقى لوئى ئۇنىڭ قاتىل ئىكەنلىك
 كىنى قانداق بىلدى؟

— قانچى تەييارلىنىپ چىقتى؟ — دېگەن سىزنىڭ
نەرسىڭىزنىڭ؟

ئاق مايكىنىڭ سىرى

ساقچى ئەمەلدارى جياڭ شەن دېلو بېجىرىش ئۈچۈن
پويىزدا ئولتۇرۇپ سەپەرگە چىقتى، ئۇنىڭ يان تەرىپىدىكى
ئورۇندا بىر يىگىت ئولتۇراتتى.

يىگىتنىڭ يۈك - تاقلىرى يوق دېيەرلىك بولۇپ،
يېنىدا پەقەت بىر باغلام ئاق مايكا تۇراتتى. جياڭ شەن
يىگىتنىڭ بەك جىددىيلىشىپ كېتىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ،
بۇ يىگىت تىجارەتچىگە ئوخشىمايدىكەن، بۇنچىۋالا كۆپ
مايكىنى نېمە قىلىدىغاندۇ؟ دەپ ئويلىدى. دە، ئۆزىنىڭ
ساقچىلىق كىنىشكىسىنى چىقىرىپ يىگىتتىن گەپ سورى-
دى. يىگىت تىلىنى چايناپ:

— مەن ... مەن ھەرىكەت قىلىشقا ئامراق. شۇڭا،
مايكىنى كۆپرەك سېتىۋالدىم، — دېدى.

جياڭ شەن مايكىنى قولىغا ئېلىپ دەڭسەپ بېقىپ،
مايكىنىڭ ئۆز ۋەزىنىدىن ئېغىر ئىكەنلىكىنى ھېس قىلدى
ھەمدە مايكىدىكى ئۇششاق، قاتتىق بىر نەرسىنىڭ كۈن
نۇرىدا پارقىراۋاتقانلىقىنى سەزدى. جياڭ شەن يىگىتنىڭ
قولىغا كويۇپ سېلىپ: دېدى

— قارىغاندا، تۈرمىدە ياتىدىغان ئوخشايسەن، —
دېدى.

كىچىك دوست، بۇ يىگىتنىڭ نېمە جىنايەت ئۆتكۈز-
گەنلىكىنى بىلەمسىز؟

دۇ، لېكىن سەن كۈنلۈكنى يامغۇردىن دالدىلىنىشقا ئە-
مەس، ئادەم ئۆلتۈرۈشكە ئىشلەتتىڭ، — دېدى. ئارقىدىن-
لا ئۆزىنىڭ گۇمانىنى ئوتتۇرىغا قويدى. جىنايەت گۇماندا-
رى گەپ تېپىپ بېرەلمەي، جىنايەتنى ياۋاشلىق بىلەن
ئىقرار قىلىشقا مەجبۇر بولدى.

ساقچى باشلىقى جىنايەت گۇماندارىنىڭ قاتىل ئىكەن-
لىكىنى قانداق بىلىۋالدى؟

ئاجايىپ ئىت

بىر كۈنى بوبى ئىسىملىك بىر كىشى بىر ئىتنى يېتىلەپ ساقچى ئىدارىسىگە كېلىپ، رازۇپىدكىچى لانېرغا: — رازۇپىدكىچى ئەپەندى، سىز ھەركۈنى دېلو پاش قىلىش بىلەن مەشغۇل بولىسىز، ئاجايىپ ئىتتىن بىرنى تېپىپ ئۆزىڭىزگە ياردەمچى قىلىۋېلىشنى خالايدىغان-سىز؟ — دېدى.

لانېر بوبى يېتىلەپ كەلگەن ئىتقا قاراپ قويۇپ: — بۇ ئىتنىڭ بىرەر ئالاھىدىلىكى باردەك قىلمايدۇ، ئۇنى ئېلىپ نېمە قىلارمەن، يەنىلا ئۆزىڭىز بېقىڭ، — دېدى.

— ئۇنداق دېمەڭ رازۇپىدكىچى ئەپەندى، بۇ ئىتنىڭ ئادەمنى ھەيران قالدۇرىدىغان ئىشلىرىنى ئاڭلىسىڭىز، ئۇنى چوقۇم سېتىۋالىسىز. — بوبى شۇنداق دېدى - دە، ئىت ھەققىدىكى ھېكايەنى سۆزلەشكە باشلىدى:

— بۇ ئىتنى تۆمۈريول ئاسرىغۇچى بولۇپ ئىشلىگەن بوۋام بېقىپ چوڭ قىلغان. بىر كۈنى بوۋام بۇ ئىتنى يېتىلەپ تۆمۈر يولنى چارلاپ كېتىۋاتسا، بىر قورام تاش دومىلاپ چۈشۈپ رېلىسنىڭ ئۈستىدە توختاپ قاپتۇ، بوۋام

بار كۈچىنى يىغىپ تاشنى يۆتكۈپتەشكە ئۇرۇنغان بولسىمۇ
مىدىرلىتالماپتۇ. دەل شۇ چاغدا يىراقتىن بۇياققا قاراپ
ئۇچقاندەك كېلىۋاتقان پويىزنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىپتۇ. بوۋام
قىيالىققا يامىشىپ چىقىپ پويىزغا سىگنال بەرمەكچى بولدى.
تۇ، لېكىن پۇتىنى قايرىۋېلىپ تاغ ئېتىكىدە يىقىلىپ
قاپتۇ. بۇ چاغدا بۇ ئىت قاپلاندىك تېز يۈگۈرۈپ ئۆيگە
بېرىپ، بوۋامنىڭ قىزىل رەڭلىك ئۇخلاش كىيىمىنى
چىشلانغانچە كەينىگە يېنىپ قىيالىققا ئېتىلىپ چىقىپتۇ،
قىزىل رەڭلىك ئۇخلاش كىيىمى خۇددى خەتەردىن بېشارەت
بېرىۋاتقان سىگنال بايرىقىدەك لەپىلدەپتۇ، پويىز توختاپ-
تۇ، شۇنىڭ بىلەن ھادىسىنىڭ ئالدى ئېلىنىپتۇ.
بۇ گەپلەرنى ئاڭلىغان رازۋېدكىچى لانىر كۈلۈپ تۇ-
رۇپ:

— ئىتىڭىز چېچەنلىكتە چەكتىن ئېشىپ كېتىپتۇ،
باشقا خېرىدار تېپىۋېلىڭ، — دېدى.

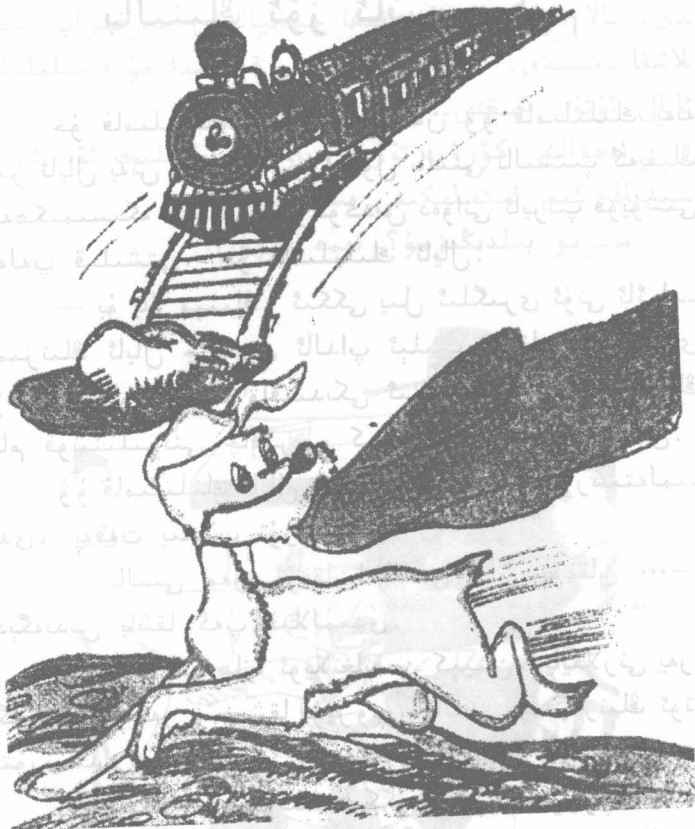
— نېمە؟ رازۋېدكىچى ئەپەندى، ئۇنىڭ ئاجايىپ ئىت
ئىكەنلىكىگە ئىشەنمەيۋاتامسىز؟ — دېدى بوبى.

لانىر بوبىغا بۇ ئىتنى نېمە سەۋەبتىن ئالمايدىغانلىقى-
قىنى ئېيتقاندىن كېيىن، بوبى غۇدۇرىغان پېتى كېتىپ
قالدى.

رازۋېدكىچى لانىرنىڭ ئۇ ئىتنى نېمىشقا ئالمىغانلىقىدىن
نى بىلمەمسىز؟

شېكىكى ئاتال بالىنى تارتىشقا كىرىشنى، ئىككىسى
 ئالغىنى ئارتىپ چىقىرىپ سىرىغا چىقىرىۋالغىنى ئوبدانلىق،
 شۇنىڭغا كۆچىپ تارتىشنى. شۇنىڭغا كۆچىپ تارتىشنىڭ
 بىر. ئاللاھنىڭ غەنىيە ئالغىنى ئارتىپ چىقىرىپ
 لاشقا باشلىدى.

خاتىلە ئالغىنى ئارتىپ چىقىرىپ سىرىغا چىقىرىۋالغىنى
 ئالغىنى ئارتىپ چىقىرىپ سىرىغا چىقىرىۋالغىنى
 ئالغىنى ئارتىپ چىقىرىپ سىرىغا چىقىرىۋالغىنى
 ئالغىنى ئارتىپ چىقىرىپ سىرىغا چىقىرىۋالغىنى

ئالغىنى ئارتىپ چىقىرىپ سىرىغا چىقىرىۋالغىنى
 ئالغىنى ئارتىپ چىقىرىپ سىرىغا چىقىرىۋالغىنى
 ئالغىنى ئارتىپ چىقىرىپ سىرىغا چىقىرىۋالغىنى
 ئالغىنى ئارتىپ چىقىرىپ سىرىغا چىقىرىۋالغىنى

بالىنىڭ ئۆز ئانىسى كىم

خۇ فامىلىلىك بىر ئايال بىلەن ۋۇ فامىلىلىك يەنە بىر ئايال بەش ياشلىق بىر ئوغۇل بالىنى تالىشىپ كەيفىيەت مەھكىمىسىگە كېلىپ، باۋگۇڭدىن دەۋانى ئايرىپ قويۇشنى تەلەپ قىلىشتى. خۇ فامىلىلىك ئايال:

— بۇ بالا مېنىڭ، ئىككى يىل ئىلگىرى ئۇنى ئائىلە-مىزنىڭ ئايال چاكىرى ئالداپ ئېلىپ قاچقان، — دېدى ۋە بالىنىڭ كىچىك ۋاقتىدىكى ئىنىكئانىسىنى، ئۆزىنىڭ تام قوشنىلىرىنى چاقىرىپ كېلىپ گۇۋاھلىققا تارتتى. ۋۇ فامىلىلىك ئايال ھېچقانداق ئىسپات كۆرسەتمەيدى، پەقەت يىغلاپ تۇرۇپ:

— بالىنى مەن تۇغقان! بالىنى مەن تۇغقان... — دېگەندىن باشقا گەپ قىلالمىدى.

باۋگۇڭ بىر ھازا ئويلىغاندىن كېيىن، يايىلارنى يەر-گە بىر چەمبەر سىزىشقا بۇيرۇپ، بالىنى چەمبەرنىڭ ئوت-تۈرسىدا تۇرغۇزدى. دە، ئىككى ئايالغا قاراپ:

— سىلەر چەمبەرنىڭ ئىككى تەرىپىدە تۇرۇپ، بالىنىڭ قولىنى بىردىن تۇتۇپ تارتىڭلار، قايسىڭلار بالىنى ئۇدا ئۈچ قېتىم چەمبەر سىرتىغا تارتىپ چىقىرساڭلار، بالا شۇنىڭ بولىدۇ، — دېدى.

ئىككى ئايال بالىنى تارتىشقا كىرىشتى، ئىككىلىسى
 بالىنى تارتىپ چەمبەر سىرتىغا چىقىرىۋېلىشنى ئويلايتتى،
 شۇڭا كۈچەپ تارتىشنى. شۇغىنىسى كەلگۈلۈك بالىغا كەل-
 دى، بالا قوللىنىڭ ئاغرىقىغا چىدىيالمىي چىرقىراپ يىغ-
 لاشقا باشلىدى. نەتىجىدە ھەر ئۈچ قېتىمدا خۇ فامىلىلىك
 ئايال ئۇتۇپ چىقتى.

ئەھۋالنى كۆرۈپ تۇرغان باۋگۈڭ بالىنىڭ ئۆز ئاند-
 سىنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلدى.
 سىزمۇ بىلىدىڭىزمۇ؟ نېمە ئۈچۈن؟

يامغۇرلۇق كېچىدىكى قاتىللىق

چاقماق چېقىپ، ھاۋا گۈلدۈرلەپ يامغۇر يېغىۋاتقان، كوچىلاردا ئەل ئايىغى جىمىققان بىر كېچىسى شەھەر ئەتراپىدىكى خىلوۋەت بىر بىنادا قاتىللىق ۋەقەسى يۈز بېرىپ، 20 ياشلار چامىسىدىكى بىر قىز ئۆلتۈرۈلدى. چارلىغۇچى ساقچىلار ئەھۋالنى ئۇققاندىن كېيىن، ئىككى مىنۇت ئىچىدە نەق مەيدانغا يېتىپ كېلىپ بىنانى قامال قىلدى، ھەرقانداق ئادەمنىڭ بىناغا كىرىشىگە ۋە بىنادىن چىقىشىغا يول قويۇلمىدى.

شۇ ئارىدا 70 ياشلار ئۆچۈرسىدىكى بىر بوۋايى بىنا-دىن چىقىپ كەلدى، چارلىغۇچى ساقچى ئۇنىڭغا بۇ جاينىڭ قامال قىلىنغانلىقىنى، كىرىش - چىقىشقا بولمايدىغانلىقىنى ئېيتتى. بىراق، بوۋاي: «بايا ماڭا ئىنچىنىڭ ئېغىر كېسەلگە گىرىپتار بولغانلىقى توغرىسىدا تېلېفون كەلدى، بېرىپ ئۇنى يوقلىمىسام بولمايدۇ» دەپ تۇرۇۋالدى. چارلىغۇچى ساقچى كۆڭلىدە بۇمۇ ئەقىلگە سىغىدىغان ئىش، يەنە كېلىپ ئۇ ياشانغان كىشىكەن، قائىدە بويىچە ئېيتقاندا، دېمۇ ئۇنىڭ قاتىل بولۇشى مۇمكىن ئەمەس دەپ ئويلاپ، بوۋاينىڭ چىقىپ كېتىشىگە رۇخسەت قىلدى.

دەل شۇ چاغدا ساقچى باشلىقى كېلىپ ئەھۋالنى سۆ-

رۈشتۈردى، بوۋاينىڭ گۈس-گۈس دەسسەپ بىردەمدىلا كو-
چا ئېغىزىغا بېرىپ بولغانلىقىنى كۆرۈپ: «بۇ ياخشى ئا-
دەمكەن، ئىنىسىگە بەك كۆيۈنىدىكەن، ھازىر بۇنداق كى-
شىلەر بارغانسېرى ئازلاپ كېتىۋاتىدۇ» دېدى-دە، بۇرۇ-
لۇپ بىرنەچچە قەدەم ماڭدى، بىرنېمىنى سېزىپ قالغان-
دەك شارتتىدە ئۆرۈلۈپ: «ئالدىنىپتۇق، ھېلىقى بوۋاي
قاتىل بولۇشى مۇمكىن، ئۇنى دەرھال قوغلاڭلار!» دېدى.
ساقچىلار ماشىنىنى غاچ - غۇچ قوزغاپ، بوۋاينى قوغلاپ
ماڭدى. سوراق قىلىش ئارقىلىق ھېلىقى بوۋاي راستتىنلا
قاتىل بولۇپ چىقتى.

ئېيتىپ بېقىڭ، ساقچى باشلىقى نېمىگە ئاساسەن ھې-
لىقى بوۋاينى قاتىل دېدى؟

زېرەك خىزمەتچى

توك ئىدارىسى يورۇتۇش كابىلىلىرىنى ئالماش-
تۇرۇۋاتقان بولغاچقا، بىرنەچچە ياتاق بىناسىدا كەچ سائەت
8 — 11 گىچە توك توختىغانىدى. ئەمەلدار مەركىزىنىڭ
دىرېكتورى ئاننا كەچ سائەت 9 دىن ئاشقاندا ئىشخانىدىن
چىقىپ، ئۆيىگە قايتماقچى بولۇپ پەلەمپەيدىن يۇقىرىغا
قاراپ ماڭدى.

ئەتىسى كىشىلەر ئاننانىڭ جەستىنى بايقاشتى، ئاننا
خۇرۇم سومكىنىڭ بېغىنى سىقىمىدىنچە پەلەمپەيدە ياتات-
تى، خۇرۇم سومكا تېپىلمىدى. روشەنكى، بۇ ئادەم ئۆل-
تۈرۈپ بۇلاڭچىلىق قىلىش دېلوسى ئىدى. ساقچىلار كې-
لىپ نەق مەيداننى تەكشۈردى. بىنا خىزمەتچىسى ئاخشام
كۆرگەنلىرىنى ئەسلەپ، بىر ئەرنىڭ ئاننا بىلەن بىرلا
ۋاقىتتا دېگۈدەك بىناغا چىققانلىقىنى ئېيتتى. ساقچىلار ئۇ
ئەرنى چاقىرىپ كېلىپ سوراق قىلدى. ھېلىقى ئەر:

— شۇ چاغدا مەن ئاننا بىلەن پەلەمپەيدىن تەڭ چىق-
تىم، قارىسام ئۇ ئەمەكەن، تەمتىلەپ مېڭىۋېتىپتىكەن،
شۇڭا پەلەمپەيدىن چىققۇچە ئۇنى قولتۇقلىۋالدىم، ئۇنىڭ
ئۆيى بار قەۋەتكە كەلگەندە مەن قايتىپ كەتتىم، — دېدى.
ئۇنىڭ گېپى تۈگەپ تۇرۇشىغا بىنا خىزمەتچىسى:

ئۇ يالغان سۆزلەۋاتىدۇ، ئاننا خېنىمنى مۇشۇ ئادەم ئۆلتۈرۈپتۇ، — دەپ ۋارقىراپ كەتتى. بىنا خىزمەتچىسى ھېلىقى ئەرنىڭ يالغان سۆزلىگەندىن لىكىنى قانداق بىلىۋالدى؟

مۇشۇ رەسىمىيە لىنا . مۇستافا مۇستافى نىڭ ئالغاي ۋە -
رەتتە پائىنقا پە - مۇستافا مۇستافى ۋە -
مۇستافا نىڭ ئالغاي ۋە رەتتە مۇستافا نىڭ
مۇستافا نىڭ ئالغاي ۋە رەتتە مۇستافا نىڭ

مىراسخور كىم

قورۇق خوجايىنى روبېرت كاتتا مۈلۈكدار ئىدى، ئۇ ئالەمدىن ئۆتۈش ئالدىدا ۋەسىيەت قالدۇرۇپ، ئۆزىنىڭ ئادۋوكاتىغا: «بارلىق بىساتىم ئىنىمگە قالدۇ. ئىنىم ئىككىمىز 12 يېشىمىزدا بىر - بىرىمىزدىن ئايرىلغان. دۇق، 60 يىلدىن بېرى ئالاقىلەشمىدۇق. سىز ئىنىمنى تېپىڭ» دەپ تاپىلدى ھەمدە ئۆزلىرىنىڭ 12 ياش چېغىدا چۈشكەن بىر پارچە سۈرىتىنى بەردى. ئادۋوكات ئەزەلدىن تارتىپ روبېرتنىڭ ئىنىسى بارلىقىنى ئاڭلاپ باقمىغان بولغاچقا، شەھەرگە كىرىپ گېزىتكە ئادەم ئىزدەش ئېلانى چىقاردى. نەتىجىدە 10 نەچچە بوۋاي كېلىپ ئۆزىنى رو-بېرتنىڭ ئىنىسى دەپ تونۇشتۇرۇپ، مىراسقا ۋارىسلىق قىلىشنى تەلپ قىلىشتى.

چارىسىز قالغان ئادۋوكات داڭدار رازۋېدكا باشلىقى مېكىنى تەكلىپ قىلدى. مېك بوۋايلار بىلەن سۆزلىشىپ بېقىپ، ئۇلارنى ئويۇڭلارغا قايتىپ خەۋەر كۈتۈڭلار دەپ يولغا سالدى. دە، كېچىلەپ قورۇققا بېرىپ، سەكراتقا چۈ-شۈپ قالغان روبېرت بىلەن كۆرۈشتى.

مېك قايتىپ كەلگەندىن كېيىن ھېلىقى بوۋايلارنى چاقىرتىپ، ئۇلارغا بىر قاراپلا روبېرتنىڭ ئۆز ئىنىسىنى

تونۇۋالدى.

مېك نېمىگە ئاساسلىنىپ روبېرتنىڭ ئىنىسىنى تونۇ.

ۋالدى؟

قاشتېشى بۇتنىڭ ئوغرىلىنىشى

بىر يىلى يازدا مۇزېي يېڭىلا قېزىۋېلىنغان بىر قاشتېشى بۇتنى كۆرگەزمە قىلىپ، نۇرغۇن ساياھەتچىنى جەلپ قىلدى.

بىر كۈنى چۈشتىن كېيىن سائەت 4 بولغاندا بىر ئوغرى ساياھەتچى قىياپىتىدە ياسىنىپ، بويىغا فوتو ئاپپا-راتنىڭ قېپىنى ئېسىپ، كۈنلۈكنى تۇتقىنىچە كىشىلەر توپىغا قېتىلىپ مۇزېيغا كىردى، ئاندىن ھېچكىم دىققەت قىلمىغان پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ كۆرگەزمە زالىنىڭ پەر-دسى ئارقىسىغا يوشۇرۇنۇۋالدى. سائەت 5 تىن ئاشقاندا ئىككى قوغداش خادىمى زالىنى تەكشۈرۈپ بىرمۇ ئادەم قال-مىغانلىقىنى كۆرۈپ، دەرۋازىنى تاقاپ كېتىپ قېلىشتى. ھېلىقى ئوغرى پەردە ئارقىسىدىن ئاستاغىغا چىقىپ، كۈنلۈكنىڭ سېپى ئىچىدىن ئالاھىدە ئىشلەنگەن قاتلىما پولات شوتىنى سۇغۇرۇپ ئېلىپ، شوتىدىن يامىشىپ كۆر-گەزمە سۈپىسىغا چىقتى. - دە، فوتو ئاپپاراتنىڭ قېپىدىكى ساختا بۇتنى قاشتېشى بۇت بىلەن ئالماشتۇرۇۋېلىپ، يەنە پەردە كەينىگە مۆكۈۋالدى.

ئەتىسى ئەتىگەندە بىرمۇنچە ساياھەتچى شارقىراپ يې-غىۋاتقان يامغۇرغا قارىماي، قاشتېشى بۇتنى كۆرگىلى

كەلدى. بۇ چاغدا ئوغرى پەردە ئارقىسىدىن غىپپىدە چىقىپ دەرۋازىغا قاراپ ماڭدى، بوسۇغىدا توختاپ كۈنلۈكنى ئېچىپ تۇرۇشىغا، قاشتېشى بۇتنى كۆرگىلى كەلگەن ساقچى باشلىقى بىلەن دوقۇرۇشۇپ قالدى. ساقچى باشلىقى ئوغرىنىڭ باش - ئايىغىغا قاراپ قويۇپ بىردىنلا يۇقىرى ئاۋازدا: «ئاخشام زالغا كىرىۋېلىپ نېمە ئىش قىلىدىڭ؟» دەپ سورىدى.

ئوغرى دۇدۇقلاپ جاۋاب بېرەلمىدى، گەپنى ئاڭلاپ تۇرغان قوغداش خادىملىرى يۈگۈرۈپ كېلىپ ئوغرىنىڭ بويىنىدىكى فوتو ئاپپاراتنىڭ قېپىدىن قاشتېشى بۇتنى تاپتى، بىراق ساقچى باشلىقىنىڭ ئوغرىنى قانداق تونۇۋالغانلىقىنى چۈشەنەلمىدى.

كىچىك دوست، سىز چۈشەندىڭىزمۇ؟

تېپىپ بېقىڭ

3. ئۆزىڭىزگە تەئەللۇق بىرنەرسە بار، ئۇنى سىزگە

قارىغاندا باشقىلار كۆپ ئىشلىتىدۇ، ئۇ نېمە؟

4. دىئامېتىرى 1 مېتىر كېلىدىغان بىر چەمبىرەكنىڭ

ئىچىگە كىرىپ، چەمبىرەكتىن چىقماي تۇرۇپ 3 مېتىر

يىراقلىقتىكى رەسىملىك كىتابنى ئالالامسىز؟

جاۋاب

ئەپچىل چارە

H دۆلىتىنىڭ جاسۇسى فوتو ئاپپاراتىنىڭ چاقماق چىرىغىنى قوغداش خادىمىنىڭ كۆزىگە يورۇتقان. شۇنىڭ بىلەن قوغداش خادىمىنىڭ كۆزى چاقىيىپ كېتىپ، دەمال-لىققا بىر نەرسىنى ئىلغا قىلالىمىغان. جاسۇس شۇ ئارىلىقتا قېچىپ چىقىپ ئوق تېگىشتىن قۇتۇلۇپ قالغان.

تونىلدىن ئەپچىللىك بىلەن ئۆتۈش ئوغرى خېيسەن چاقنىڭ يېلىنى ئازراق چىقىرىۋېتىپ، ئاپتوموبىلىنىڭ ئېگىزلىكىنى پەسلەتكەن.

بېلىق يالغان سۆزلىمەيدۇ
زىمىستان قىش كۈنلىرى توك بىر كېچە توختاپ قالسا، ئىسسىقئۇچ سۇنى ئىسسىتالمايدۇ. دە، ئىسسىق بەل-ۋاغ بېلىقلىرى توڭلاپ ئۆلۈپ قالىدۇ. دېمەك، ئاننا يالغان ئېيتقان.

كىيىم مودېلى بولۇۋالغان قاققۇن جىنايەتچى
ساقچى باشلىقى كۆڭلىدە جىنايەتچى جان - جەھلى بىلەن يۈگۈردى، چوقۇم ھاسىراپ قارا تەرگە چۆمدى دەپ

ئويلاپ: «تەرلەپ كەتكەن كىيىم مودېلى جىنايەتچىنىڭ ئۆزى شۇ!» دەپ توۋلىغان. جىنايەتچى ھودۇقۇپ كېتىپ، تەرنى سۈرتىمەن دەپ ئۆزىنى ئاشكارىلاپ قويغان.

گۇمانلىق ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋېلىش دېلوسى
ئۆلگۈچى ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋالغان بولسا، ئۇنىڭ تاپان-چىنى تۇتقان قولى چوقۇم يۇڭ ئەدىيالىنىڭ سىرتىدا بولۇشى كېرەك ئىدى، ئەمما يۇڭ ئەدىيالىنىڭ ئىچىدە تۇرغان. بۇنىڭدىن بىلىۋېلىشقا بولىدۇكى، باشقىلار ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتكەندىن كېيىن، ئۇنىڭ ئۈستىگە يۇڭ ئەدىيال يېپىپ قويۇپ ساختا كۆرۈنۈش پەيدا قىلغان.

قەلئەگە پەم بىلەن كىرىش
ئىشك باقار سىرتىنى بىر قۇر چارلاپ قەلئەگە كىرىپ كېتىۋاتقاندا، جېمىس غىپىدە قەلئە دەرۋازىسىدىن كىرىۋالغان، ئىشك باقار سىرتىنى چارلاش ئۈچۈن قەلئەدىن چىقىۋاتقاندا، جېمىس شاققىدە كەينىگە بۇرۇلۇپ سىرتقا قاراپ ماڭغان. بۇ چاغدا ئىشك باقار جېمىسنى قەلئەدىن چىقىپ كەتمەكچى بولۇۋېتىپتۇ دەپ چۈشىنىپ قېلىپ، قەلئەگە كىرگۈزۈۋەتكەن.

ماي بوياق رەسىمنىڭ بۇلاپ كېتىلىشى
چاكار: «مەن ماي بوياق رەسىمنىڭ رامكا ئەينىكىدىن بۇلاڭچىلارنىڭ چىرايىنى كۆردۈم» دەپ چاندۇرۇپ قويدىغان. چۈنكى، ماي بوياق رەسىمنىڭ رامكىسىغا ئەزەلدىن

ئەينەك سېلىنمايدۇ. توختىغان بولسىمۇ تېلېفوننى ئىشلىتىدۇ.

ئوت ئايتىنىڭ سىرى

بۇنىڭدىكى ئاساسىي سەۋەب شۇكى، ئۆيدە جەسەت بايقالمىغان، گاز ئوچىقى ئوچۇق تۇرغان، بۇ ئەھۋال بىر رەيلەننىڭ ۋەقە يۈز بېرىشتىن ئىلگىرى ئۆيگە گاز قويۇپ بەرگەنلىكىنى ئىسپاتلايدۇ. ئۆلگۈچى ئىشىك قوغغۇرىقىنى باسقاندا، ئېلېكتر ئېقىمىدىن ھاسىل بولغان ئۇچقۇن ئۆي-دىكى گاز بىلەن ئۇچرىشىپ پارتلاش يۈز بەرگەن، شۇنىڭ بىلەن ئوت ئاپىتى كېلىپ چىققان.

ئېرىپ كەتكەن شاكىلات

شاكىلاتنىڭ ئېرىپ كەتكەنلىكى جەسەتنىڭ قىزىتىلا-
غانلىقىنى چۈشەندۈرىدۇ. جورجى ئۇلۇۋالغان قىلىپ ئۇ-
سىپ قويۇلغان. ئۇنىڭ بەدىنىنى قىزىتىش ئۈچۈن ئالاھى-
دە ئەسۋاب بولۇشى كېرەك. مارتىن ئەپەندى توك ئەيدى-
لىنى كۆز ئالدىغا كەلتۈرگەن. دېگەندەك، ئىشكاپتىن
تېخى سوۋۇپ كەتمىگەن توك ئەيدىلىنى تاپقان. گىس
ئۈستۈنكى قەۋەتكە جورجىنىڭ جەسىتىگە يۆگەپ قويۇلغان
توك ئەيدىلىنى ئېلىۋېتىش ئۈچۈن چىققان.

ئۇستىلىق بىلەن سۇنۇپ بېرىش

ئۇلار ھۆججەتنى پۇتى

ئارقىلىق سۇنۇشقان (رەسىمگە

رەڭدىن چاندۇرۇپ قويۇش
فاڭزىنىڭ ئەر دوستى قاتلىنىڭ دەل ئۆزى. چۈنكى،
تۇرۇبا ئىشچىسى رەڭ قارىغۇسى بولغاچقا، قىزىل پەلەي
بىلەن يېشىل پەلەينى ئايرىيالمايدۇ. قاتىل پەلەينىڭ ئور-
نىنى غەرەزلىك ئالماشتۇرۇۋېتىپ، ساقچىلارنىڭ دىققىتىدە-
نى بۇرۇۋەتمەكچى بولغان، نەتىجىدە ئۈستىلىق قىلىمەن
دەپ چاندۇرۇپ قويغان.

يوقالغان ئاخبارات

مېك ھېلىقى ماتېرىيالنى ئالاقە كەپتىرى ئارقىلىق A
دۆلەتكە ئەۋەتۋەتكەن. بۇ يەردە مېكنىڭ كەپتەر ساتقۇچى
بولۇۋالغانلىقىنى، ئۇنىڭدا چوقۇم ئالاقە كەپتىرى بارلىقىدە-
نى ئۇنتۇپ قالماسلىق كېرەك.

نامسىز ئوغرى

ئالماسنى مايمۇن ئوغرىلىغان. چۈنكى، مايمۇن بار-
ماق ئىزى بار بىردىنبىر ھايۋان ھېسابلىنىدۇ.

تۇياق ئىزىغا قاراپ دېلوغا ھۆكۈم قىلىش
يەردىكى تۇياق ئىزلىرى ئاچا تۇياقلىق ئوتخور ھايۋان
قالدۇرغان ئىز. ئادەمگە ھۇجۇم قىلىدىغان ياۋايى ھايۋان-
لارنىڭ ئىزى تۆت بارماقلىق بولىدۇ.

ئەجەبلىنەرلىك پارتلاش دېلوسى
تېلېفوننىڭ جىرىڭلىشى پارتلاشنى كەلتۈرۈپ چىقار-

غان. چۈنكى، توك توختىغان بولسىمۇ تېلېفوننى ئىشلەتكۈچى كىلى بولىدۇ. شۇڭا، تېلېفوننىڭ جىرىڭلىشىدىن پەيدا بولغان ئېلېكتىر ئۇچقۇنى ئۆيدىكى كۆمۈر گازى بىلەن ئۇچرىشىپ پارتلاش يۈز بەرگەن.

پروپېسسورنىڭ ئۆلۈمى
ھەم يىراقنى كۆرۈش كۆزەينىكى، ھەم قېرىلىق كۆزەينىكى ئىشلىتىدىغان ئادەم كىتاب ئوقۇغاندا ياكى خەت يازغاندا قېرىلىق كۆزەينىكىنى تاقايدۇ، بولمىسا خەتنى ئېنىق كۆرەلمەيدۇ. خۇاڭ پروپېسسور ئۆلگەن چاغدا يىراقنى كۆرۈش كۆزەينىكىنى تاقىغان پېتى يېزىق ئۈستىلىگە يېقىلىپ قالغان، قېرىلىق كۆزەينىكىنى بولسا يېزىق ئۈستىلىگە قويۇپ قويغان، بۇنداق ئەھۋالدا ماقالە يېزىش مۇمكىن ئەمەس.

ئاسماندىكى ئوغرى
ئاسماندىكى ئوغرىنى قۇلۇپ ئېچىش مۇتەخەسسسى دېيىشكە بولىدۇ. ئۇ تۇتام - تۇتام كېرەكسىز قەغەزلەرنى ئېلىپ، توشۇلىدىغان چوڭ يۈك ساندۇقىغا كىرىۋالغان. ئايروپىلان ئۇچقاندىن كېيىن يۈك ساندۇقىدىن ئاۋايلاپ چىقىپ، پولات ئىشكاپنىڭ قۇلۇپىنى ئاچقان، پۇلنى ئوۋا رىلاپ بولۇپ، كېرەكسىز قەغەزلەرنى پۇل ساندۇقىغا سېلىپ قويغان، ئاندىن پۇلنى ئېلىپ يوغان يۈك ساندۇقىغا يەنە كىرىۋالغان. ئايروپىلان قونغاندىن كېيىن، ئوغرىنىڭ شېرىكلىرى ھېلىقى يوغان يۈك ساندۇقىنى ئېلىپ كەتتە.

كەن، شۇنىڭ بىلەن ئوغرىلار مەقسىتىگە يەتكەن. بىراق،
بۇ قېتىم تەجرىبىلىك رازۇپىدىكى مېك ئەپەندىنىڭ قولىدا
پاش بولۇپ قېلىپ، قانۇن تورىغا چۈشكەن.

تۇتۇپ كەتكۈچى كىم
تۇتۇپ كەتكۈچى H كوچىسىدا ئولتۇرۇشلۇق كىشە-
لەرگە خەت - خالىتلارنى يەتكۈزۈپ بېرىدىغان پوچتىكەش.

رەسىمگە قاراپ جاسۇس تۇتۇش
چېرتىۋىزنى A رەسىمدىكى جاسۇس ئوغرىلاپ كەت-
كەن. چۈنكى، A رەسىمدە بەش تال يوپۇرماق، B رەسىمدە
تۆت تال يوپۇرماق بار. بۇنىڭدىن كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى،
A رەسىمدىكى جاسۇس ئاۋۋال كەلگەن بولۇپ، دەرەخ
شېخىغا تېگىپ كېتىپ بىر تال يوپۇرماقنى چۈشۈرۈۋەت-
كەن، شۇڭا B رەسىمدە بىر تال يوپۇرماق كەم بولۇپ
قالغان.

دېرىزىنىڭ سىرتقى ئەينىكىدىكى قېلىن مۇز
ھاۋا ھەرقانچە سوغۇق بولسىمۇ، دېرىزىنىڭ سىرتقى
ئەينىكىدە قېلىن مۇز تۇتمايدۇ، كۆپ بولغاندا بىر قەۋەت
قىرو باغلايدۇ. دېمەك، كۈل يالغان سۆزلىگەن.

ساقچى ئەمەلدارىنىڭ ئۆلۈمى
ئىككى پاكىتنىڭ بىرى، ساقچى ئەمەلدارى خۇاڭ
ئەپەندى ئۆزىنىڭ تاپانچىسىدا ئۆزىنى ئېتىۋالغان بولسا،

تاپانچىنىڭ تەپكىسىدىن باشقا جايلىرىدىمۇ بارماق ئىزى قالدۇ. بۇنىڭدىن بىلىۋېلىشقا بولىدۇكى، قاتىل ئۆزىنىڭ تاپانچىدىكى بارماق ئىزىنى سۈرتۈۋەتكەن؛ يەنە بىرى، ئوق خۇاڭ ئەپەندىنىڭ سول چېكىسىگە تەگكەن، تاپانچىنى ئوڭ قولىدا تۇتقان ئادەم ئۆزىنىڭ سول چېكىسىگە ئاتالمايدۇ.

5000 يارماق كىمىنىڭ

ئەما كېچىدە گەزمالچى تاتلىق ئۇخلاۋاتقان پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ گەزمالچىنىڭ خالتىسىدىكى 5000 يارماقنى تاڭ يورۇغاندا ئۆزىنىڭ قىلىۋېلىش ئۈچۈن، ئوڭ تەرىپىنى ئوڭ تەرىپىگە، تەتۈر تەرىپىنى تەتۈر تەرىپىگە قارىتىپ باشقىدىن ئۆتكۈزۈپ، ئاندىن ئۆز جايىغا قويۇپ قويغان. بىراق، ئەما ئۆزىنىڭ ئىككى ئالچىقىغا يارماقلاردىكى مىس دېتى يۇقۇپ قالغانلىقىنى بىلمەي، چاندۇرۇپ قويغان.

زەھەرلىك كوكاكولا
ئەگەر كوكاكولا توڭلاتقۇدىن ئېلىنغان بولسا، ئىسسىق ھاۋاغا يولۇققان ھامان كوكاكولانىڭ قۇتىسىدا سۇ تامچىلىرى پەيدا بولۇپ، ۋەسىيەتنامىدىكى خەتلەرنى ھۆل قىلىۋېتىدۇ، سىياھ ئىزلىرى يامراپ كېتىدۇ. ساقچى ئەمەلدارى ۋەسىيەتنامىدىكى خەتلەرنىڭ ناھايىتى ئېنىق تۇرغانلىقىدىن گۇمانلىنىپ قالغان.

بارماق ئىزى يوق ئوغرى
دۇنيادا بارماق ئىزى يوق ئادەملەر ناھايىتى ئاز.
«ئاق ئەتىرگۈل» نىڭ ئەلۋەتتە بارماق ئىزى بار، ئۇ بارماق
ئىزىنى قالدۇرۇپ قويۇپ ئۆزىگە ئاۋارچىلىك تېپىۋېلىش-
تىن ئەنسىرەپ، بارماقلىرىنىڭ ئۇچىغا رەڭسىز ھەم سۇ-
زۈك تىرناق بويىقى سۈركىۋالغان. شۇنداق بولغاندا، ئۇ
تۇتقانلىكى نەرسىدە ئۇنىڭ بارماق ئىزى قالمايدۇ.

ئايرىۋېلاندىكى قاتىل
قاتىل ھېلىقى ئايال شۇ. ئۇ يىڭىنىگە ئۆتكۈر زەھەرنى
سۈركەپ، گازلىق سۇ ئىچىش نەيچىسىدىن پايدىلىنىپ
زەھەرلىك يىڭىنىنى ئۆلگۈچىنىڭ بېشىغا پۇۋلىگەن، يىڭىنە
ئۆلگۈچىنىڭ باش تېرىسىگە سانجىلغاندىن كېيىن، يىڭىنە-
دىكى يىپ ئارقىلىق يىڭىنىنى تارتىۋالغان، شۇنىڭ بىلەن
ھېچقانداق ئىز قالدۇرمايلا ئۆلگۈچىنى زەھەرلىگەن.

غەلىتە تاسادىپىيلىق
ۋېلىسپىت مىنىپ دۆڭدىن تېز سۈرئەتتە چۈشۈۋات-
قان كىشى قورام تاشقا ئۇرۇلغاندا ۋېلىسپىتنىڭ ئالدىغا
يىقىلىدۇ، ئەمما رەسىمىدىكى ئۆلگۈچى ۋېلىسپىتنىڭ كەي-
نىگە يىقىلغان. بۇنىڭدىن جىمىنىڭ يالغان سۆزلىگەنلىكى-
نى بىلىۋالغىلى بولىدۇ.

قۇتۇلدۇرۇشنى تەلەپ قىلىش سىگنالى — SOS
كالوش: «ئۇ چاغدا شامال توختىغان، دېڭىز يۈزى

تېتىنچ ئىدى» دېگەن. بۇنداق شارائىتتا كېمىنىڭ بايراق خادىسىغا ئېسىپ قويۇلغان ئاق داستىخان ئېچىلىپ لەپىلدىمەيدۇ، شۇڭا داستىخانغا يېزىلغان قۇتۇلدۇرۇشنى تەلپ قىلىش سىگنالى — SOS نى ھېچكىم كۆرەلمەيدۇ. دېمەك، كالۇش يالغان سۆزلىگەن.

ئاق مايكىنىڭ سىرى يىگىت زەھەرلىك چېكىملىك توشۇغان. ئۇ زەھەرلىك چېكىملىكنى سۇدا ئېرىتىپ، ئاق مايكىلارنى ئاشۇ سۇغا چىلىغان، مايكىلار قۇرۇتۇلغاندىن كېيىن زەھەرلىك چېكىملىك مايكىلارغا يېپىشىپ قېتىپ قالغان.

قاتىل كۈنلۈك

A شەھەردىن ماشىنا ھەيدەپ يولغا چىقىپ B شەھەرگە بېرىش ئۈچۈن 15 مىنۇتلا ۋاقىت كېتىدىغان بولغاچقا، جىنايەت گۇماندارى كۈنلۈكنى راستتىنلا يامغۇردىن دالدىلىنىشقا ئىشلەتكەن بولسا، كۈنلۈك ھۆل بولۇشى كېرەك ئىدى، بىراق جىنايەت گۇماندارىنىڭ ئۈستۈنچىلىق - چىلىق ھۆل بولۇپ كەتكەن، كۈنلۈك قۇرۇق تۇرغان. شۇڭا، ساقچى باشلىقى جىنايەت گۇماندارىنىڭ قاتىل ئىكەنلىكىنى بىلىۋالغان.

ئاجايىپ ئىت

ئىتلارنىڭ ھەممىسى رەڭ قارىغۇسى كېلىدۇ، شۇڭا قىزىل سىگنال بايرىقى بىلەن قىزىل ئۇخلاش كىيىمىنىڭ

رەڭگىنى پەرقلەندۈرەلمەيدۇ. «رەڭ» دېگەن سۆزنىڭ مەنىسى
بالىنىڭ ئۆز ئانىسى كىم
ۋۇ فامىلىلىك ئايال بالىنىڭ ئۆز ئانىسى. چۈنكى،
دۇنيادا ئۆز بالىسىغا كۆيمەيدىغان ئانا يوق. ۋۇ فامىلىلىك
ئايال بالىسىنىڭ ئازابلىنىشىغا چىداپ تۇرالماي، ئۈچىلى
قېتىم قولىنى قويۇۋەتكەن.

يامغۇرلۇق كېچىدىكى قاتىللىق
ساقچى باشلىقى 70 ياشقا يېقىنلىشىپ قالغان بوۋاي.
نىڭ شاپاشلاپ مېڭىپ، ھايت - ھۈيت دېگۈچە كوچا ئېغىزىغا
زىغا بېرىپ بولغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ سىياقىدىن گۈ-
مانلىنىپ قالغان.

زېرەك خىزمەتچى
بىنا خىزمەتچىسى ئاننانىڭ ئەمما ئىكەنلىكىنى، ئەزەل-
دىن لىفتقا چىقماي پەلەمپەيدىن ماڭىدىغانلىقىنى، بىناغا
چىققاندا ۋە بىنادىن چۈشكەندە تەمتىلىمەستىن بىمالال ھە-
رىكەت قىلالايدىغانلىقىنى، توكنىڭ توختاپ قېلىشى ئۇنىڭ-
غا قىلچە تەسىر كۆرسەتمەيدىغانلىقىنى بىلىدۇ. ئەكسىچە،
ھېلىقى ئەر ھەركۈنى لىفتقا چىقىپ كۆنۈپ قالغاچقا، توك-
نىڭ ئۈشتۈمۈتۈ توختاپ قېلىشى ئۇنىڭغا ئەلۋەتتە تەسىر
كۆرسىتىدۇ.

مىراسخور كىم
روپېرت ئاكا - ئۇكىلار بىر - بىرىدىن ئايرىلغاندا
ئىككىلىسى 12 ياشقا كىرگەن، بۇنىڭدىن ئۇلارنىڭ قوش-

كېزەك ئىكەنلىكىنى بىلىۋالغىلى بولىدۇ. قوشكېزەكلەر قېرىغاندىمۇ بىر - بىرىگە بەك ئوخشىشىدۇ، مېك قورۇققا بېرىپ روبېرتنىڭ يېقىندا چۈشكەن بىر پارچە سۈرىتىنى ئېلىپ كەلگەن.

قاشتېشى بۇتنىڭ ئوغرىلىنىشى
 ساقچى باشلىقى ئوغرىنىڭ قولىدىكى كۈنلۈكنىڭ قۇ-
 رۇق تۇرغانلىقىنى، ئايغىنىڭمۇ ھۆل بولمىغانلىقىنى كۆ-
 رۇپ، ئۇنىڭ شۇ كۈنى ئەتىگەندە كەلگەن ساياھەتچى ئەمەس-
 لىكىنى بىلىۋالغان.

تېپىپ بېقىڭغا جاۋاب

1. ئۈچ مەنۇت.
2. ئۇخلىدىڭىزمۇ؟
3. سىزنىڭ ئىسمىڭىز.
4. ئالغىلى بولىدۇ، چەمبىرەكنى كۆتۈرۈپ بېرىپ ئالسىڭىز بولىدۇ.

[General Information]

书名=同思考破疑案 维吾尔文

SS号=40219934